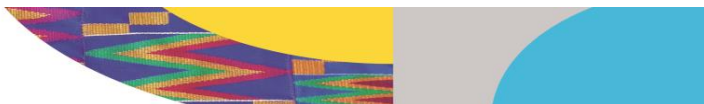

PAGE

BUNE PRACTICI ÎN
EDUCAȚIA PARENTALĂ,
INSTRUMENTE PENTRU
SPECIALIȘTI

Co-autori ai fișelor tehnice ale acestui compendium

Autor din partea African Family Service

- Amma **Anane-Agyei**

Autorii din partea asociației Caminante

- Stéphanie **Destandau**
- Christiane **Expert**
- Anne **Deyzieux**
- Claudie **Gralon**
- Fayçal **Rami**
- Mylène **Darrort**
- Marlène **Maurice**
- Léonie **James**
- Louis-Albert **Barrera**
- Marie-Annick **Larrouy**
- Vivienne **Martinez**
- Laetitia **Duriez**
- Anne-Marie **Doucet-Dahlgren**

Autorii din partea grupului GRISIJ al Universității din Barcelona

- Nuria **Fuentes-Peláez**
- M^{re}Angels **Balsells**
- M.C. **Molina**
- Aïda **Urrea**
- Ainoa **Mateos**
- Eduard **Vaquero**
- Sara **Pérez**

Autorii din partea EduVic

- Lluís **March**
- Enric **Gómez**
- Hijinio **Trujillo**
- Ana Isabel **Baldero**

Autorii din partea Casa di Ramia a orașului Verona

- Elena **Migliavacca**
- Rosa **Lovati**
- Susanna **Bissoli**

Autorii din partea Universității din Verona

- Rosanna **Cima**
- Chiara **Sità**
- Maria Livia **Alga**

Autorii din partea HoltIS

- Daniela **Cojocaru**, "Al. I. Cuza" University of Iași
- Ștefan Marian **Cojocaru**
- Cătălin-George **Fedor**
- Corina Maricica **Seserman**
- Iuliana Odetta **Zăgan**

Autorii din partea LabRIEF (Laborator de cercetare și de intervenție în educația familială), Departamentul de filosofie, sociologie, pedagogie și psihologie aplicată (FISPPA), Universitatea din Padova

- Paola **Milani**
- Diego **Di Masi**
- Marco **Ius**
- Sara **Serbati**
- Ombretta **Zanon**

INTRODUCERE

Léonie James și Paola Milani

În sens larg, noțiunea de „educație parentală” se referă la calitatea de a „fi părinte”.

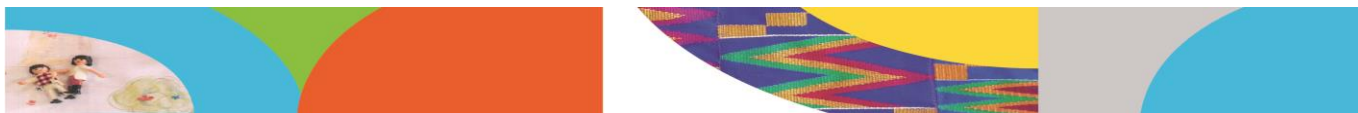
Această noțiune pare să-și aibă originea, în primul rând, în antropologie (1930), fiind corelat cu Bronislaw Malinowski. Prin crearea termenului *parenthood* (*creșterea copiilor*), antropologul, etnologul și sociologul polonez (1884 - 1942), abordează această problematică din perspectiva funcțiilor pe care le dețin părinții în raport cu copiii lor (procreare, hrănire, educație, atribuirea unei identități, acces la statutul de adult etc.). Ulterior, în anii 1960, abordarea psihanalitică definește creșterea copiilor drept un construct de poziții parentale în relație cu procesul psihic de „a deveni părinte”.

În științele umaniste, este relativ o noțiune nouă. În limba engleză, este definit adesea drept *parenthood* (statutul de părinte, calitatea de a fi mamă sau tată din punct de vedere psihologic, social și legal) sau *parenting* (exercitarea rolului de părinte din perspectiva a ceea ce poate percepe și primi copilul – *comportamentele parentale, practici parentale, competențe parentale* – sau din perspectiva a ceea ce pot experimenta părinții – *atitudini parentale, stres parental, cogniție parentală* (Lacharité, 2015, pagina 3; Bornstein, 2002).

Acest consorțiu de parteneri ai proiectului european „PAGE” (Consiliere și educație parentală, 2016-2018) favorizează noțiunea operațională de *parenting*, de vreme ce scopul său este să ofere sprijin în educația parentală, în special atunci când nevoile sunt noi, iar figurile parentale, fragile (în caz de vulnerabilitate).

Acest consorțiu format din 8 parteneri din 5 țări diferite (Franța, Italia, România, Spania și Marea Britanie) reunește mai mult de 15 specialiști pentru oferirea de ajutor în educația parentală: academicieni, asistenți sociali sau medico-sociali.

De vreme ce asistăm la recente evoluții din ultimii 30 de ani, care afectează familia, acest consorțiu își propune, practic, să abordeze educația parentală prin luarea în considerare a faptului că, în prezent, aceasta se practică sub noi forme familiale, care a modificat profund „figurile parentale”: familia monoparentală, homosexuală, familia separată sau recompusă; transnațională, extinsă, creșterea artificială sau precoce a copiilor etc. În realitate, literatura recurge adesea la expresia „figură parentală” pentru a descrie orice adult care își exercită funcția parentală în relație cu un copil, de vreme ce a fi părinte se întâlnește sub diverse și multiple forme astăzi.

În cele 5 țări partenere, analiza practicilor profesionale și munca de cercetare întreprinsă cu privire la sistemele de îngrijire și sprijin oferit copiilor și părinților, evidențiază problematica vulnerabilității familiilor și subliniază provocările cărora trebuie să le răspundă, precum:

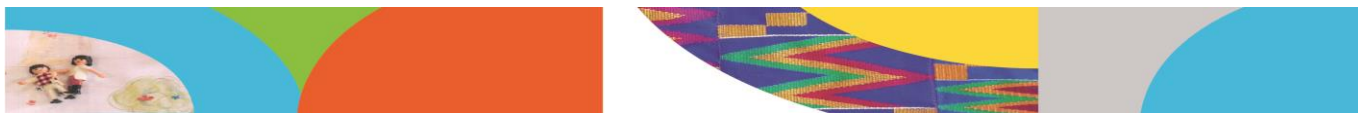
- compartimentalizarea serviciilor sociale și medico-sociale, a școlilor, serviciilor de protecție a copilului care, de obicei, lucrează separat, una după cealaltă sau chiar simultan, dar fără a se consulta,
- formarea specialiștilor de intervenție în mediul familial, în recunoașterea și valorizarea resurselor educaționale ale familiei, care fac posibilă propunerea, în mod specific, a intervențiilor de calitate, centrate pe punctele forte și resursele figurilor parentale și ale copiilor.

Clarificarea noțiunii de vulnerabilitate poate fi utilă în rezolvarea acestor provocări. Vulnerabilitatea poate fi considerată „un cuvânt telescopat pentru declinarea tuturor varietăților de nenorociri globale” (Castel, 1995 p.13). Conform lui Soulet (Oned 2014), a nu considera vulnerabilitatea drept caracteristică a indivizilor, dar ca rezultat al contextului relațional dintre un individ/grup și caracteristicile sale, ne permite să recunoaștem acea vulnerabilitate:

- este mai degrabă o stare care definește ființa umană în general, decât o caracteristică și o „umbră” de stigmatizare a anumitor indivizi. Această posibilă stare poate afecta fiecare familie în faze specifice ale ciclului vieții și se caracterizează printr-o capacitate scăzută de a construi și/sau a menține toate condițiile (interne și externe), favorizând exercitarea pozitivă și autonomă a funcțiilor parentale: părintele vulnerabil rămâne actor al propriului său rol parental;
- poate fi privită dintr-o perspectivă ecologică, care ne permite să concepem măsuri de contracarare, prin acțiuni potrivite de promovare (valorizare) și prevenire, consolidare și adaptare: „vulnerabilitatea este (...) strâns legată de ideea capacității de acțiune” (Oned, 2014, p 129);
- putem înțelege astfel „puterea vulnerabilității” (Brown, 2013): o viață completă și generoasă, cu disponibilitate spre relații puternice de atașament, grijă și iubire, ne expune în mod constant la vulnerabilitate și riscul abuzului de încredere, deci, trădare (Marzano, 2012). Dacă refuzăm să fim vulnerabili, pierdem oportunitatea de a iubi și de a aparține, de a fi într-o relație. Vulnerabilitatea este, așadar, considerată un catalizator pentru curaj, compasiune, recunoștință, posibilitatea profundă de identificare și conectare a ființelor umane, un mod de a accepta imperfecțiunile noastre și pe a altora;
- este constitutiv umană, deoarece ne afectează pe toți la un moment dat și se leagă de situații determinate social și istoric. Așadar, este un sentiment temporar. Este diferit de fragilitate, care reprezintă o stare trans-istorică, pusă în legătură cu finitudinea noastră. Suntem obișnuiți să spunem, de exemplu, că o floare este fragilă (Poché, 2008). Vulnerabilitatea nu este, deci, un semn distinctiv pentru anumiți părinți, întrucât, în mod evident, este distribuită în mod neuniform, de vreme ce unii părinți pot fi mai expuși unor condiții vulnerabile decât alții, ceea ce face din exercitarea zilnică a calității de părinte, o activitate mai complexă.

Specialiști și cercetători din cele 5 țări din consorțiu lucrează cu figuri parentale care se confruntă cu diferiți factori de risc, diverse forme de vulnerabilitate: sărăcie extremă, tulburări psihice și psihiatice, izolarea socială, adicțiile, șocul cultural, mame tinere, neglijența parentală (neglijența indică capacitatea redusă a figurilor parentale de a răspunde nevoilor de dezvoltare a copilului, deci reprezintă un tip de violență prin omisiune, Lacharité, Ethier, Nolin, 2006) sau chiar abuz (definit drept violență prin omisiune), etc.

Recomandarea (2006)¹⁹ Comitetului de Ministere a Consiliului European, confirmă dimensiunea europeană a acestei chestiuni și pledează pentru crearea de condiții care să vină în sprijinul însușirii unei educații parentale

pozitive. Acesta definește educația parentală pozitivă drept „comportament parental îndreptat spre binele copilului” și recomandă ca statele membre să-și organizeze politicile și programele astfel încât acestea să fie în favoarea implementării acțiunilor pentru combaterea situațiilor de vulnerabilitate.

Proportional cu aceste recomandări și în încercarea de a rezolva câteva dintre provocările menționate mai sus, partenerii PAGE s-au concentrat, timp de 2 ani, pe împărtășirea și punerea în perspectivă a practicilor și a cercetărilor întreprinse pentru sprijinirea educației parentale.

Aceste practici și lucrări se referă la 3 dimensiuni ale educației parentale, evidențiate de Didier Houzel (psihiatru și psihanalist de origine franceză, specializat în psihanaliza copilului), căruia Ministerul de Afaceri Sociale i-a încredințat misiunea de a defini conceptul de *educație parentală* în sens curent.

Aceste 3 direcții sunt:

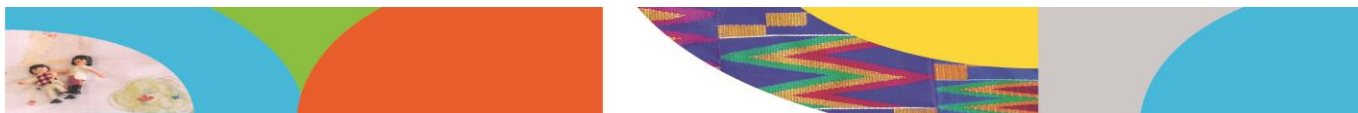
- **Dimensiunea responsabilității parentale:** fiecare barbat și fiecare femeie care dă naștere (biologic sau nu) unui copil, devine responsabil de ființa umană căreia i-a dat viață. A fi mamă sau tată nu este ceva intermitent. Este ceva pentru toată viața. Această dimensiune privește drepturile și obligațiile conform cărora orice adult devine custode atunci când are în grija sa un copil. Această responsabilitate îi conferă obligația de a oferi grijă, supraveghere și protecție.

- **Dimensiune experienței parentale** care „cuprinde elemente precum atitudini, credințe și valori parentale, satisfacție parentală, sentimentul eficienței parentale, stres și greutăți parentale, gânduri, deci dimensiunea cognitivă. În această dimensiune pot fi incluse nevoile, precum nevoia de a se simți ajutat, de a avea pe cineva alături (de obicei, soțul/soția), de a lucra cu cineva (de exemplu, specialiști), cu scopul de a face față sarcinilor impuse de creșterea unui copil care se dezvoltă în diferite medii de viață, precum centre de zi și școala” (Lacharité, 2015, 4). Această dimensiune include, de asemenea, și componenta afectivă (sentimentele care pun stăpânire pe o persoană atunci când își exercită rolul de părinte), care evocă, în mod direct, o experiență subiectivă: conexiunea părinte-copil este, deseori, una dintre cele mai intense legături pe care un adult le poate avea. Aceasta are puterea de a trezi emoții uitate. Dimensiunea experienței subiective vizează domeniile psihologic și emoțional, conștient și inconștient, acela al relației intime pe care îl au părinții între ei și cu ei înșiși. Este un domeniu caracterizat de impulsuri, fantezii, vise, dorințe, speranță, așteptări și respingeri pe care părintele pe proiectează asupra copilului. Părinții pot suferi de anumite infecțiuni care îi împiedică să stabilească relații „destul de bune” cu copilul lor. Recstabilirea unei legături care să aducă satisfacție poate necesita o muncă coroborată de elaborare și reflecție.

- **Dimensiunea practicilor parentale:** vizează toate faptele de ordin domestic, comportamentele relaționale și educaționale, pe care părinții le includ în viața de zi cu zi, pentru a asigura dezvoltarea copilului. Aceste numeroase fapte pot fi categorizate în următoarele 5 tipuri de activități:

- activități domestice (prepararea mesei, spălatul rufelor ...),
- activități tehnice (reparațiile de zi cu zi, curățenia în casă...),
- activități de îngrijire a copilului (monitorizarea, timpul petrecut cu copilul, asigurarea spațiului de locuit...),
- activități de îngrijire (hrănire, baie, îngrijire, reconfortare...),
- activități educative și de socializare (dobândirea unor comportamente sociale, stimularea învățării...) (Doumont and Renard, 2004).

Definiția operațională a creșterii copiilor, divizată în 3 dimensiuni, evidențiază faptul că termenul „părinte” nu se referă numai la părinții biologici, dar, în sens larg, și la, toții adulții responsabili de creșterea și educarea unui copil (familie de plasament, tată vitreg, familie adoptivă, unchi care crește un copil etc.) – deci orice figură parentală (Barudy & Dantagnan, 2005). Acest concept face posibilă cumularea multiplă a diferitelor practici, prin includerea unui întreg set de dimensiuni asociate, precum responsabilitatea socială și legală, relația afectivă, funcția psihică și practicile educaționale. **Prin urmare, se referă la creșterea copiilor în sensul unei funcții deschise, dinamice, care**

poate evolua în timp și care se poate învăța, pusă în legătură cu „mediile în care are loc creșterea copiilor” (Bornstein, 2012:7; Amoròs et al., 2010). **De aceea, este complementară noțiunii de suport în creșterea copiilor.**

De fapt, în anumite situații, specialiștii din organizațiile partenere sunt chemați spre a interveni în una dintre aceste dimensiuni, pentru a sprijini și consilia părinții și, așadar, a preveni riscurile care pot fi induse de anumite forme de vulnerabilitate ce afectează familia (bio-psiho-social generat de factori sociali, medicali, culturali etc.).

Așadar, întrebările care depășesc anumite practici, tipuri de abordare, instrumente descrise în acest compendiu, vizează sensul atribuit astăzi expresiei „a oferi sprijin în creșterea copiilor”. Este acest lucru cu adevărat posibil? Este indicat să o facem? Sau ar trebui să evităm a interveni, întrucât a fi părinte are de a face cu viața intimă și privată a familiei? Și dacă ne hotărâm să facem acest lucru, de ce și cum o putem face?

Problematika sprijinirii parentalității este larg răspândită și, deși nu avem posibilitatea de a o trata aici în profunzime, putem să specificăm că, potrivit Rec (2006) 19, suportul parental este o funcție vitală care ar trebui să preocupe guvernele, nu din cauza faptului că, de multe ori, părinții greșesc, dar deoarece exercitarea funcției de părinte este mai complexă decât în trecut, având în vedere complexitatea procesului de educare a copiilor și societatea deschisă în care trăim, în care modul de relaționare a generațiilor este defectuos, iar modelele educaționale sunt în mod constant afectate.

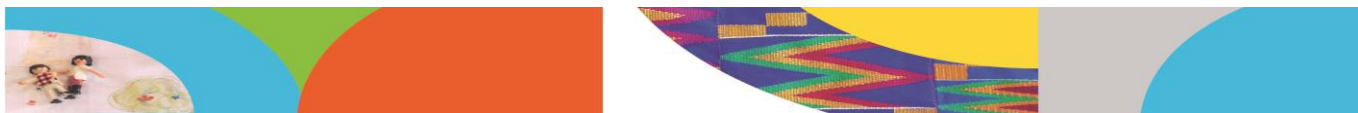
În plus, cercetările din domeniile biologic, economic, sociologic, psihologic, psihiatric, psihoanalitic, educațional și neuro-științific din ultimile decenii, a rezultat într-un corpus mare de cunoștințe ce a creat conștientizare răspândită cu privire la impactul *Dezvoltării în primii ani de viață*, atât asupra ființei umane, cât și asupra societății. Conștientizarea acestui lucru a generat o nouă viziune privind potențialul enorm al educației copiilor, dar și riscul supra-investirii rolului de părinte, conceperea acestuia într-o logică deterministă (ceea ce fac părinții astăzi produce acest efect specific asupra copiilor de mâine) și hiperprotectivă, prin care părinții se pot simți obligați să dețină control absolut (ex. fenomenul copilului-rege și a părinților-elicopter).

Analiza ar trebui extinsă. Cu toate acestea, aceste remarci ne ajută să observăm că, dacă educarea copiilor devine un proces din ce în ce mai complex, într-un context marca de insecurități și în diverse forme de configurare a familiei, aceasta necesită, totodată, un model de sprijin demn de încredere, orizontal, pentru a a oferi o educație parentală în care specialiștii și părinții lucrează împreună în scopul educării copiilor. De asemenea, rolul parental nu este considerat o funcție înăscută (cineva nu sse naște un părinte „rău” sau „bun”), dar mai degrabă o funcție socială care se poate învăța și practica în moduri diferite. Astfel, sprijinul acordat creșterii copilului poate fi înțeles ca un mod deschis și flexibil de a asista părinții: întrucât nu există un mod ideal de a educa copii, nu există nici un mod ideal de a „educa” părinții.

Din acest motiv, partenerii proiectului PAGE se află în poziția de a acorda asistență și nu neapărat consiliere. „Acompaniment” provine din limba latină și înseamnă „a mânca pâine cu”, adică a sta alături de, a învăța unul de la altul pentru a furniza cunoștințe reciproce, instrumente și abilități, a vizita locuri și a nara experiențe în care părinți se pot regăsi, practici și istorii pentru crearea de noi povești și, deci, noi practici. Este un model care nu modelează, ci mai degrabă îi permite oricui să își găsească propriul model, propriul drum, prin suport social, întâlniri, ascultare reciprocă, elemente pe care specialiștii proiectului PAGE încearcă să le mobilizeze. Aceia sunt, așadar, devotați unei educații ecologice, în care fiecare poartă responsabilitate față de copii (Bronfenbrenner, 1979).

Prin această abordare a suportului parental, specialiștii se poziționează într-o relație de colaborare cu părinții, întrucât copiii au nevoie de co-educație. **Specialiștii nu sunt acolo pentru a sprijini părinții, cât pentru a se asigura că aceștia își exercită această funcție.**

Metodele și instrumentele de suport parental cuprinse în acest compendiu sunt dispozitive originale, probate în diferite contexte de intervenție socială și medico-socială, în cele 5 țări partenere ale proiectului. Acestea au fost

prezentate în timpul „Zilelor europene itinerante”, care viza determinarea participanților de a se descoperi pe sine, de a experimenta cu ei înșiși și de a-și îmbunătăți practicile profesionale.

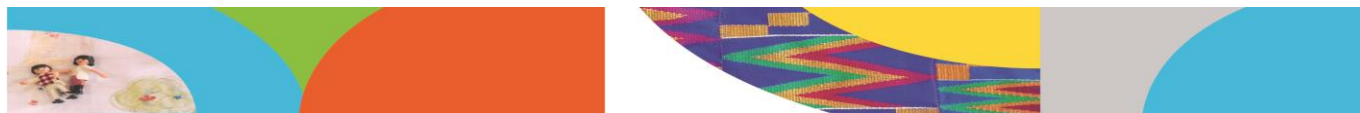
Munca întreprinsă de acești specialiști și cercetători de-a lungul mai multor ani și în urma căreia au avut șansa de a face schimburi pe perioada „Zilelor europene”, a demonstrat, așadar, că generarea unor procese de adaptare pornind de la factori de risc și situații de vulnerabilitate, este aproape întotdeauna posibilă. De fapt, conform experienței lor, schimbarea părinților apare ca rezultat (efect) ce depinde fie de caracteristicile părintelui, de abilitățile specialiștilor, fie de resursele pe care sistemul social, reușește, prin complexitatea sa, să le pună la dispoziția părinților, a copiilor și a familiilor. Într-adevăr, dacă, așa cum am afirmat, educația parentală este rezultatul unui sistem complex de relații dintr-o perspectivă conformă cu standardele umane, e posibil ca schimbarea părinților să nu fie rezultatul unui singur factor, ci, de exemplu, suma caracteristicilor părinților sau reflectarea voinței acestora.

Din acest motiv, care îi determină pe specialiști și cercetători să se perceapă drept agenți ai schimbării, această colecție vizează facilitarea accesului specialiștilor la noi puncte de repere și la o viziune globală echitabilă a modului de încurajare a educației parentale.

Fiecare instrument este prezentat pe o pagină care include:

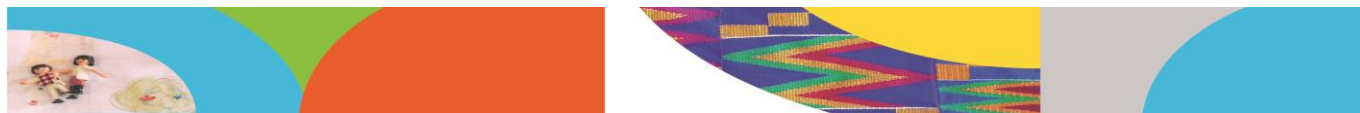
- numele dispozitivului sau a instrumentului de sprijin în educația parentală,
- principiile conexe educației parentale pozitive, preluate din Recomandarea europeană din 2016, menționată mai sus
- o prezentare generală a instrumentului sau a dispozitivului,
- obiectivele sale,
- grupul/grupurile-țintă
- metodologia (sfaturi pentru specialiști),
- materialele folosite,
- o bibliografie (referințe teoretice).

Din motive practice, cititorul va putea găsi la finalul fiecărui fișier, datele de contact ale instituției partenere a proiectului PAGE, care are expertiză în folosirea instrumentului sau a dispozitivului.

Referințe

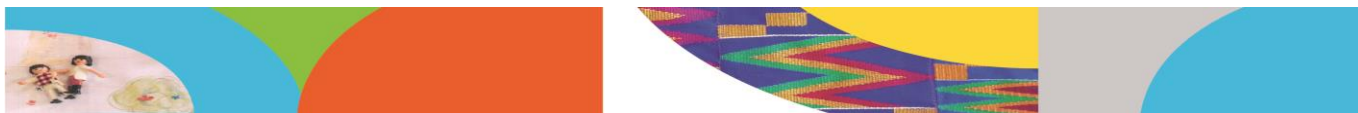
- Amorós, P., Balsells, M.A., Fuentes-Peláez, N.; Molina, M^aC, Mateos, A., Pastor, C. (2010). *La atención integral a las familias en situación de vulnerabilidad*. Dans "Rivista Italiana di Educazione Familiare," n. 2 – 2010, 37-44.
- Barudy, J. y Dantagnan, M. (2005). *Los buenos tratos a la infancia. Parentalidad, apego y resiliencia*. Barcelona : Gedisa.
- Bornstein, M.H. (2012) *Handbook of Parenting*. Lawrence Erlbaum Associates Publishers. New York, NY: Erlbaum.
- Brofenbrenner, U. (1979). *The Ecology of Human Development : Experiments by nature and design*. Cambridge, MA: Havard University Press.
- Brown B. (2013). *Daring Greatly: How the Courage to Be Vulnerable Transforms the Way We Live, Love, Parent, and Lead*,
New York: Penguin Books.
- Dumont D., Renard F. (2004). *Parentalité: nouveau concept, nouveaux enjeux?* Série de dossiers techniques.
<https://cdn.uclouvain.be/public/Exports%reddot/reso/documents/Dos31.pdf>
- Houzel, D. (1999). *Les enjeux de la parentalité*. Ramonville: Erès.
- Lacharité, C., Pierce, T., Calille, S., Baker, M. & Pronovost, M. (2015). *Penser la parentalité au Québec : un modèle théorique et un cadre conceptuel pour l'initiative Perspectives parents*. Dans « Les Cahiers du CEIDF » (Vol. 3). Trois-Rivières, QC: CEIDF/UQTR.
- Marzano M. (2012). *Cosa fare delle nostre ferite. La fiducia e l'accettazione dell'altro*. Trento: Erickson.
- Milani P. (2018). *Educazione e famiglie. Ricerche e nuove pratiche per la genitorialità*. Roma : Carocci.
- Poché F. (2008). *Blessures intimes, blessures sociales. De la plainte à la solidarité*. Paris : Cerf.
- Sellenet, C. (2007). *La parentalité décryptée : pertinence et dérive d'un concept*. Paris: L'Harmattan.

Titlu

CINE SUNT?; DIAGRAMA CULTURALĂ; CULTUROGRAMĂ

Principii conexe privind educația parentală pozitivă [REC UE 19/2006]	<p>Promovarea educației parentale într-un mod pozitiv, grija privind siguranța, bunăstarea și dezvoltarea sănătoasă a familiilor care migrează. Acestea includ familiile originare din Africa și Insulele Caraibe care trăiesc în burgul londonez Tower Hamlets din Regatul Unit.</p> <p>Cele de mai sus ar trebui adoptate respectând drepturile fundamentale și demnitatea copiilor. Aceste măsuri trebuie luate pentru a elimina neglijența și abuzul fizic sau psihologic asupra copiilor (inclusiv umilirea, aplicarea unor tratamente înjositoare și pedeapsa corporală).</p>
Prezentare generală	<p>Impactul educației parentale asupra stării de bine și a dezvoltării ulterioare a copiilor este recunoscut pe scară largă. Multe dintre țările europene susțin că există nevoia de a reduce stresul parental prin sprijinirea părinților în procesul de dobândire a cunoștințelor și abilităților necesare pentru a-și crește copiii într-o direcție pozitivă. Țările membre ale Uniunii Europene oferă sprijin în multe moduri atunci când vine vorba de educația parentală.</p> <p>Organizația AFS din burgul londonez Tower of Hamlets din Regatul Unit, consideră că factorul cultural joacă un rol esențial în creșterea copiilor care migrează. Resursele puse la dispoziție sunt, așadar, destinate încurajării medicilor și a altor specialiști să încorporeze în munca lor cu copiii și familia, competențe ce țin de componenta culturală.</p>
Obiective	<ul style="list-style-type: none">- Să sensibilizeze cu privire la problemele legate de protecția copilului în interiorul comunităților care migrează;- Să sensibilizeze cu privire la responsabilitatea comunității în promovarea educației parentale într-un sens pozitiv, a bunăstării și siguranței copiilor;- Să sensibilizeze cu privire la rolul și responsabilitatea conducătorilor bisericii și ai comunității în promovarea educației parentale într-un sens pozitiv, a bunăstării și siguranței copiilor;- Să colaboreze și să lucreze în parteneriat cu bisericile creștine care sunt solidare cu familiile care migrează, inclusiv cu comunitățile originare din Africa, în chestiunile specifice, precum:<ol style="list-style-type: none">1. Plasamentul familial2. Posesiunea spirituală3. Postul4. Mutilarea genitală a femeii5. Traficul de copii6. Călcatul sânilor7. Sclavia modernă8. Protecția și credința
Grup-țintă	<p>Grupul țintă al AFS constă din:</p> <ul style="list-style-type: none">- Preoți și conducători ai bisericii: din familiile migatoare și bisericile africane care lucrează în parteneriat cu serviciul, identificate de AFS.

- Directorii executivi ai tuturor organizațiilor non-guvernamentale din burgul londonez Tower of Hamlets.
- Beneficiarii serviciilor, cu sau fără asistenții sociali pentru copii din burgul londonez Tower of Hamlets.
- Părinți/îngrijitori ai copiilor aflați în nevoie sau ai celor care au nevoie de protecție în cadrul sistemului de asistență socială.
- Alți oameni, inclusiv copii care lucrează sau locuiesc în burgul londonez Tower of Hamlets.
- Copiii și profesorii din școlile din burgul londonez Tower of Hamlets.
- Beneficiarii serviciilor și asistenții sociali din alte localități care lucrează în parteneriat cu AFS.
- Profesioniști care lucrează cu familiile migratoare.

Metodologie
(sfaturi pentru specialiști)

„Cine sunt?”

Acest instrument este destinat medicilor / specialiștilor, care oferă detalii despre (fără a folosi cuvinte sau numere) următoarele: rolul în cadrul comunității / numele / identitatea culturală și profesia.

Acest instrument le permite acestora să-și dea seama dacă lucrează pe fondul unui context cultural. În plus, este vorba și despre recunoașterea medicului drept catalizator al schimbării în ceea ce privește copiii și familiile; îi permite acestuia să reflecteze și să se analizeze în mod conștient și inconștient. Acest lucru necesită un minim de cunoștințe și îl încurajează pe medic spre a continua să se dezvolte din punct de vedere profesional.

„Diagrama culturală “ și „Eco-harta”

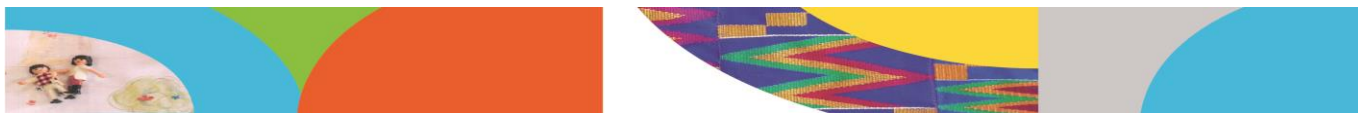
„Diagrama culturală” ar trebui să fie folosită împreună cu **„Eco-harta”**, pentru a evalua modul în care părinții și familiile migratoare își cresc copiii. AFS este de părere că **„Eco-harta”** nu ar trebui folosită singură, întrucât nu oferă o imagine holistică asupra nevoilor familiilor migratoare. **„Diagrama culturală”**: Acest instrument are drept subiecți beneficiari de servicii care îl pot ajuta pe medic / specialist să stabilească o imagine de ansamblu a stilului de viață a beneficiarilor de servicii.

„Eco-harta”: Pentru a completa **„Eco-harta”**, copilul este rugat să se așeze în mijlocul unui cerc și să umple cerculețele din jurul cercului din mijloc cu numere cu o semnificație anume pentru ei sau cu orice altceva fără de care nu ar putea să trăiască. Copilul este apoi rugat să aleagă 3 dintre cele mai semnificative numere din toate cercurile completate. În acest fel, a fost posibilă determinarea locului de unde provin doar pe baza datelor lor mentale. Un alt rezultat a fost căpătarea unei înțelegeri privind identitatea copilului, dar și o exacerbare a sinelui, cu scopul de a oferi informații despre și a facilita efectuarea unei analize a modului în care se dezvoltă. Acest instrument favorizează centrarea atenției asupra copilului și delimitarea lumii externe și interne, precum și a persoanelor importante din viața lui, prin exploatarea instrumentului atât dintr-un punct de vedere eurocentric, cât și african.

„Culturograma”

Acest instrument evaluează educația parentală a familiilor migratoare, luând în considerare următoarele:

- **Instituționalizarea cunoștințelor culturale și adaptarea la diversitate:** Luarea de măsuri pentru instituționalizarea cunoștințelor culturale, astfel încât să se poată

adapta diversității și să poată servi cât mai bine populațiilor diverse.

- **Cunoașterea culturii beneficiarilor de servicii / a studenților:** A avea cunoștințe de bază despre cultura beneficiarilor de servicii, astfel încât comportamentul lor să poate fi plasat într-un context cultural.
- **Internalizarea culturii prin filtrul propriei conștiințe:** Cultura - suma totală a experiențelor, cunoștințelor, abilităților, credințelor, valorilor și intereselor unui individ.
- **Valorificarea diversității:** Acceptarea și respectarea diferențelor.
- **Dinamica diferențelor:** A fi conștient de faptul că poți comite erori în comunicarea inter-culturală și a ști cum să faci față acestor situații.

De asemenea, acest instrument le permite medicilor / specialiștilor să țină cont de relevanța competențelor culturale în evaluarea, implicarea și realizarea planurilor de îngrijire a părinților și familiilor migratoare.

Materiale

AFS a introdus următoarele instrumente în Consorțiul UE (**Proiectul PAGE**):

„Cine sunt?”; „Eco-harta”; „Diagrama culturală”; „Culturograma”

Este imperios necesar să incorporăm competența culturală în munca noastră cu copiii și familiile. Acest lucru se datorează numărului și diversității de imigranți, care a crescut în mod dramatic la nivel global.

Există o cerere crescută de specialiști care să înțeleagă contextul cultural al beneficiarilor de servicii, fie că reprezintă un program de educație parentală sau munca propriu-zisă cu familiile, de vreme ce a fi părinte nu este doar un dat natural, ci și un construct cultural.

African Families Service (AFS) oferă culturograma drept instrument, ce rezultă din recunoașterea faptului că familiile sunt din ce în ce mai diverse din punct de vedere cultural, iar specialiștii trebuie să fie capabili să înțeleagă diferențele culturale atât din interiorul familiilor, cât și cele dintre acestea, fără a scăpa din vedere faptul că nevoile acestora trebuie puse într-un context cultural.

În timp ce eco-harta (Hartman, 1995) și genograma (McGoldrick, Gerson, & Perry, 2008) reprezintă instrumente necesare în evaluarea familiei, niciuna nu evidențiază rolul esențial pe care îl are factorul cultural în înțelegerea familiei. Culturograma a fost creată pentru a ajuta în procesul de cunoaștere a contextului cultural al familiei (Congress, 1994, 1997) și a fost ulterior dezvoltată în mod specific, spre a interveni și evalua situațiile ce implică părinți africani.

Bibliografie

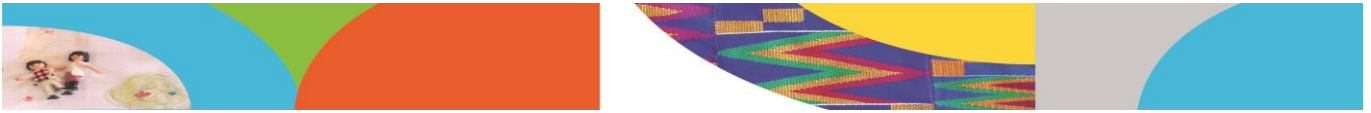
Anane-Agyei, A., 2002. *Working with Black African Children and Families: Lessons of the Victoria Climbié Attack*. London: Learning Design.

Chang-Muy F & Congress E, 2008. *Social Work with Immigrants and Refugees: Legal Issues, Clinical Skills and Advocacy*. New York: Springer Publishing.

Congress E P. & Gonzalez M J., 2005. *Multicultural Perspectives in Working with Families*. 2nd ed. New York: Springer Publishing.

Congress E P & González, M. J., 2012. *Multicultural Perspective in Social Work Practice with Families*. 3rd ed. New York: Springer Publishing.

Grills, C. T., 2006. *African Centered Psychology. Strategies for Psychological. Survival & Wellness..* [Online]

Available at: <https://baatn-org.wildapricot.org/resources/Documents/Cheryl%20Grills%20Powerpoint%202%5B1%5D.pdf>

[Accessed 31 January 2018].

Hartman, A., 1995. Diagrammatic assessment of family relationships, *Families in Society* 76(2):111–122.

Hillard, A. G., 1997. *SBA: The Reawakening of the African Mind*. Gainesville : Makare Publishing.

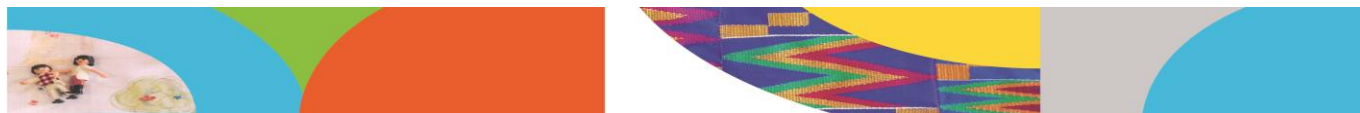
Rempel, G. R., Neufeld, A., & Kushner, K. E., 2007. Interactive use of genograms and ecomaps in family caregiving research. *Journal of Family Nursing*, 13(4), 403-419

Winnicott, D. W., 2000. *The Child, The Family and Outside World*. International Edition ed. London: Penguin.

Contact
Regatul Unit

Amma Anane – Agyei, Co – coordonator al Serviciului pentru Familii Africane,

E-mail: Amma.anane-agyei@towerhamlets.gov.uk

Titlu

CÂNTECUL CREATIV

**Principii conexe
educației parentale
pozitive**

[REC UE 19/2006]

Acest atelier ne permite să lucrăm cu elemente relaționale care favorizează exercitarea calității de părinte: istoria familiei, exprimarea emoțiilor și a sentimentelor, simptomul ca parte concretă a funcționării familiei, comunicarea afectivă, rescrierea unor povești cu impact, etc.

Prezentare generală

Obiectivul acestui atelier este de a prezenta *Cântecul creativ* drept o tehnică versatilă, care poate fi aplicată în diferite zone de intervenție socio-educative, psihoterapeutice sau chiar în domeniul sănătății.

Acest atelier se adresează fie specialiștilor: educatorilor, terapeuților, etc., care vor fi pregătiți spre a putea aplica această tehnică sau se poate adresa direct utilizatorilor: minorilor, adulților, familiilor, etc., a căror istorie de familie va fi exploatată prin intermediul cântecului.

Această metodă constă în lucrul pe echipe, folosind un dosar care conține caracteristicile (funcționale sau nu) unei persoane (majoră sau minoră). Scopul este să contextualizezi și să înțelegi simptomele lor în cadrul familiei generale funcționale și să fii capabil să salvezi elementele care mai pot fi încă folosite, pentru a rescrie istoria într-un mod constructiv.

Obiective

A deveni conștient de felul în care simptomele individuale sunt parte a unei istorii de familie (și personală) mai largi și sunt incluse într-un tip de grup/familie funcțională. În cele din urmă, obiectivul acestui atelier este înțelegerea și abordarea calității de a fi părinte dintr-o altă perspectivă, care permite îmbunătățirea relației părinte-copil.

Grup-țintă

Acest atelier este destinat specialiștilor, pentru ca ei să dobândească abilități care îi ajută să se dezvolte, dar pot fi adresate și familiilor, părinților, adolescenților, etc.

**Metodologie (sfaturi
pentru specialiști)**

Cântecul creativ face parte din structura Terapiei Narrative, și de aceea reprezintă o abordare de valoare, care tratează oamenii drept experți ai propriei lor vieți. Tehnica *Cântecului creativ* propune o relație de tipul specialist – utilizator, bazată pe colaborare și reciprocitate. Una dintre ideile centrale ale acestei tehnici este că dacă ne rescriem istoria, ne putem rescrie și identitatea. Acest proces de rescriere și redefinire ia contur prin cântec, muzică și muncă colectivă, atât din partea specialistului, cât și a utilizatorului.

Materiale

Practic, acest atelier nu necesită materiale, deoarece se bazează pe experimentare, muncă intelectuală și fizică. Folosim câteva doasare care conțin caracteristici ale oamenilor și folosim un stereo pentru a reproduce o bază ritmică, care ne permite să creăm un cântec autentic.

Bibliografie

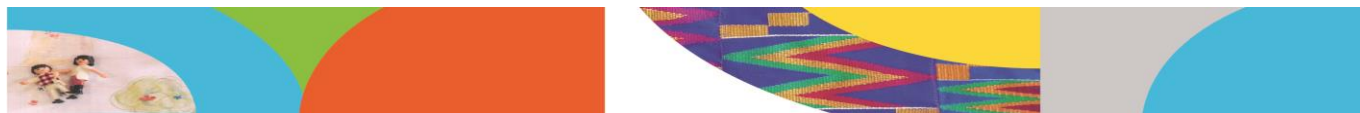
Benenson, R (2011) Musicoterapia: De la teoría a la práctica, Paidós Ibérica
Berrocal, J (2017) Música y neurociencia: la musicoterapia fundamentos efectos y aplicaciones terapéuticas, UOC (Universitat Oberta de Catalunya)
Malbrán, S. (2007) El oído de la mente , Akal
Fernández Álvarez, H. (2004).Fundamentos de un modelo integrativo en psicoterapia, Paidós
Minuchin , S y Nichols M.P. (1994) La recuperación de la familia, Paidós Ibérica.
Watzlawick , P (2009)Teoría de la comunicación humana , Herder

Satir, V (2013) Terapia Familiar paso a paso, Pax, Mexico

Contact

Higinio Trujillo Valencia (EDUVIC, SCCL) higinio.trujillo@eduvic.coop

Titlu

ATUNCI CÂND FAMILIA ESTE UN EXPERT ÎN SINE: TEHNICI PENTRU LEGITIMAREA STATUTULUI DE PĂRINTE

Principii conexe educației parentale pozitive

[REC EU 19/2006]

Potrivit REC EU 19/2006, principiile conexe de educație parentală sunt: „Comportamentul parental trebuie să fie spre beneficiul copilului, precum hrănirea, susținerea acestuia, non-violența și oferirea de recunoaștere și orientare, ceea ce implică stabilirea unor limite pentru a face posibilă dezvoltarea completă a copilului”, „Resursele și abilitățile parentale, capacitatea de a empatiza, de a primi și oferi afecțiune, protecție, grijă, socializare și educație, apreciere, recunoaștere și legitimitate. Într-un sens mai larg, putem vorbi de „alimentație emoțională.”

Prezentare generală

Atelierul dorește să reflecteze și să facă cunoscut, prin practică și experimente, câteva tehnici simple care pot promova cunoașterea, identificarea și consolidarea resurselor, potențialul și abilitățile familiilor și a specialiștilor.

Obiective

Atelierul vizează identificarea, prezentarea, familiarizarea și/sau revelarea către specialiști, printr-o mișcare de pensulă, a unor instrumente care pot fi folositoare în context profesional, pentru promovarea și îmbunătățirea educației parentale pozitive. Un alt obiectiv este propunerea de exerciții practice care le permit să experimenteze și să se conecteze cu propriile lor resurse.

Grup-țintă

Atelierul este creat pentru specialiștii care aparțin domeniului bio-psiho-social, care lucrează cu diferiți membri ai familiei sau cu întreaga familie.

Metodologie (sfaturi pentru specialiști)

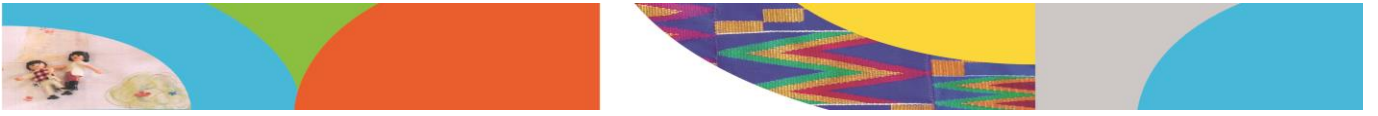
Specialiștii trebuie să lucreze cu toți participanții, cu situații reale, cu accent pe strategiile de intervenție ce vizează legitimarea și consolidarea resurselor familiei.

Materiale

Foi de hârtie, creioane, pixuri, calculator, ecran pentru rularea prezentărilor teoretice Power Point, bilețele și tablă.

Bibliografie

Ausloos, G. (1998) Las capacidades de la familia. Barcelona: Herder
Linares, J.L. y Pubill, M.J (2009). Las cartas terapéuticas: Una técnica narrativa en terapia familiar. Barcelona: Herder
White, M. (2009) Reescribir la vida: Entrevistas y ensayos. Barcelona: Gedisa
Imber-Black, E. Roberts, J y Whiting, R. (2009) Rituales terapéuticos y ritos en la familia, Barcelona: Gedisa
Minuchin, S y Fishman, H.C.(1984) Técnicas de terapia familiar. Barcelona: Paidós.
García Rincón, C (2006) Educar la mirada: arquitectura de una mente solidaria. Madrid: Narcea
Estanqueiro, A. (2006) Principios de comunicación interpersonal: para saber tartar con las personas- Madrid: Narcea
Grup de recerca i innovació en Treball Social (GRITS), (2015) Document de bases per a la intervenció amb les famílies des del Treball Social. Barcelona:

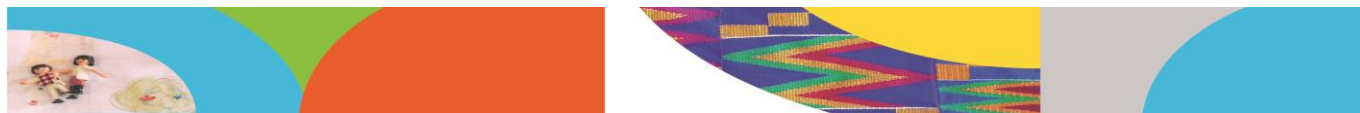

Universitat de Barcelona.

Contact

Lluís March Planells lluis.march@eduvic.coop

Ana Baldero Martínez ana.baldero@eduvic.coop

Titlu

SCULPTURA FAMILIALĂ: MODELAREA ȘI SEMIOTICA RELAȚIILOR, CREAREA DE NOI POVEȘTI

Principii conexe educației parentale pozitive

[REC UE 19/2006]

- A inspira și a întări comportamentul parental, astfel ca acesta să fie spre beneficiul copilului.
- Protecție, socializare, afecțiune, resurse emoționale, limite funcționale și de impunere a respectului, și orientare pentru stimularea abilităților și asigurarea unei dezvoltări complete a copilului.
- Adoptarea unei abordări pozitive, care să fie în concordanță cu potențialul părinților, prin recunoașterea diverselor tipuri de educație și situații parentale, puse în context social.
- Creșterea încrederii de sine a părinților, prin îmbunătățirea abilităților și a potențialului lor.
- Facilitarea exprimării sentimentelor și a nevoilor de către membrii familiei.

Prezentare generală

Sculptura familială, creată din psihodramă și partea a așa-numitelor tehnici active, constă în sculptarea unei imagini de familie pentru a descrie pozițiile lor relaționale și emoționale. Acest lucru poate facilita dezvoltarea relațiilor familiale, re poziționarea poveștii principale și crearea unei noi versiuni a acesteia: o imagine încurajatoare cu scenarii alternative, caracterizate de un mod mai eficient și mai solid de a trata situațiile dificile.

Obiective

Crearea de oportunități, în special prin intermediul limbajului non-verbal, pentru exprimarea unei situații, a felului în care diferiți membri din familie se simt și cum e posibilă crearea unei noi narațiuni a propriei lor experiențe, prin valorificarea abilităților și a punctelor lor forte, și prin explorarea tipurilor de relație care se pot stabili.

Grup-țintă

Grupurile ce urmează cursuri de educație parentală. Cadru de desfășurare a terapiei sau a unor activități socio-educative. Contexte profesionale. Formare.

Metodologie (sfaturi pentru specialiști)

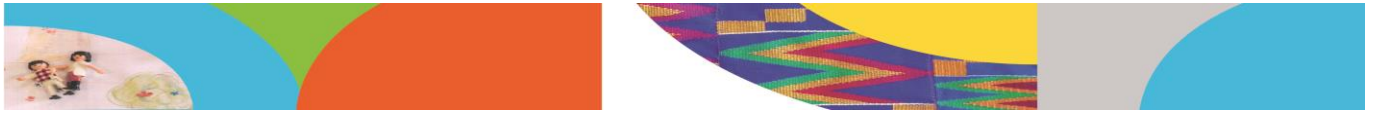
Modelarea și trasarea unei imagini externe a experienței de familie prin folosirea spațiilor ca metafore (poziție, distanță, expresii, mișcări, observații). Dezvoltarea mișcărilor, a conversațiilor și a reflecțiilor pentru a inspira experiențe pozitive.

Materiale

Nu sunt necesare. *OBSERVAȚIE: Puteți folosi mâinile, păpușile sau jucările pentru ilustra sculptura.*

Bibliografie

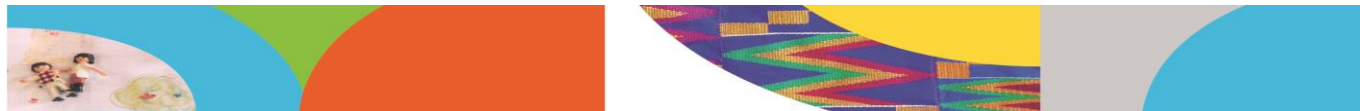
- Ausloos, G. (1995). *Las capacidades de la familia. Tiempo, caos y proceso.* Barcelona: Heder.
- Minuchin, S., & Fishman, H.C. (1984). *Técnicas de terapia familiar.* Barcelona: Paidós.
- Población Knappe P. y López Barberá E. (1997). *La escultura y otras técnicas psicodramáticas aplicadas en psicoterapia.* Barcelona: Paidós.

-
- Satir, V. (1983). *Terapia familiar conjunta*. México: La Prensa Mexicana.
 - White, M. & Epston, D. (1993). *Medios narrativos para fines terapéuticos*. Barcelona: Gedisa.

Contact

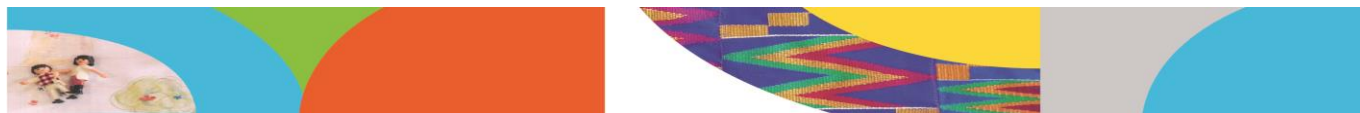
Enric Gómez Mas · enric.gomez@eduvic.coop
Terapeut de familie - EDUVIC (Spania)

Titlu

ACȚIUNI COLABORATIVE DE CERCETARE PRACTICĂ: CERCETĂTORI ȘI SPECIALIȘTI CONLUCREAZĂ PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA SERVICIILOR DE PROTECȚIE A COPILULUI

Principii conexe educației parentale pozitive [REC EU 19/2006]	REC EU 19/2006, admite că toate nivelele societății joacă un rol în sprijinirea copiilor, a părinților și a familiilor. În acest sens, cooperarea dintre universități și specialiști poate ajuta la dezvoltarea direcțiilor de orientare a specialiștilor (secțiunea 9) și la creșterea nivelului de competență a specialiștilor, prin asigurarea unui program de formare privind relaționarea cu familia în situații foarte dificile (secțiunea 8), toate acestea bazate pe cercetări dovedite. Aceste eforturi coroborate de a include instrumente și programe care se aliniază mai bine cu principiile educației parentale pozitive.
Prezentare generală	Este un lucru bine știut că metodele calitative, dar, mai ales, abordarea activă a cercetării, care transformă realități, contribuie la o înțelegere mai bună a fenomenului social și educativ. Plecând de la aceste premise, grupul de cercetare a intervențiilor socio-educative în copilărie și tinerețe (GRISIJ), de la Universitatea din Barcelona și cea din Lleida (Spania), a întreprins câteva proiecte de cercetare sub forma unor acțiuni de cercetare prin colaborare. Această cercetare se concentrează pe diverse nevoi ale părților interesate ce fac parte din sistemul de protecție a copilului (copii aflați sub îngrijirea rudelor, tineri din centre de plasament, familii biologice și specialiști), elaborare a programului și evaluare. Aceste programe au fost create din perspectiva rezistenței lor, în timp ce educația parentală pozitivă pare să răspundă nevoilor, promovează starea de bine a copiilor și a familiilor lor. Datorită experienței acumulate, asigurăm consiliere pe baza unor date dovedite, pentru desfășurarea eficientă a cercetării din această perspectivă.
Obiective	Scopul acestei abordări metodologice este îmbunătățirea practicilor profesionale și dezvoltarea personală a persoanelor implicate efectiv în cercetare prin stabilirea de parteneriate. Acest lucru permite dezvoltarea, implementarea și evaluarea programelor și favorizează crearea celor mai eficiente practici pentru toți participanții din cadrul Serviciilor de Protecție a Copilului. Un alt obiectiv este acela de a contribui la generarea de cunoștințe privind educația familială.
Grup-țintă	Cercetătorii și specialiștii care doresc să coopereze pentru soluționarea problemelor complexe. Academicienii și specialiștii din domeniul protecției copilului devin subiecți activi ai cercetării, se implică în etapele acesteia, de la adunarea de informații la dezvoltarea de programe și evaluare, precum și acordarea de sprijin pentru îmbunătățirea serviciilor.
Metodologie (sfaturi pentru specialiști)	Metodologia presupune o dezvoltare circulară a proceselor, în care operează cercetarea, demararea acțiunii și procesul de formare. Modelul nostru de cercetare este dinamic, flexibil și prezintă 4 stadii diferite: 1. Conștientizarea stadiului în care problema: Planificarea 2. Intrarea în scenă: Demararea acțiunii. În timpul acestui stadiu, cel mai important lucru este implicarea politicienilor și a specialiștilor în cercetare, încheierea unor contracte cu administrațiile în cauză și stabilirea unor parteneriate. 3. Analiza nevoilor în cadrul procesului de formare: Observația și reflecția. Adunarea informațiilor și analiza conținutului se fac prin tehnica grupurilor-țintă și prin analizarea

stenogramelor.

4. Interpretarea și elaborarea datelor: Reflecție și creație. În această etapă, nevoile din cadrul procesului de formare (enumerare în etapa anterioară) se intrasformă în obiective și conținutul programelor de educație familială. Ulterior, activitățile, dinamica și materialele proiectate pentru generarea programului de educație familială este adaptat populației-țintă.

Materiale

Selecția unei literaturi de specialitate, în funcție de subiectul cercetat, un afiș conținând diagrama de planificare a evoluției cercetării, instrumente specifice pentru adunarea informațiilor, un sistem de cod pentru analizarea informației, buletine informative pentru comunicarea evoluției cercetării, o platformă virtuală pentru păstrarea instrumentelor de cercetare și comunicarea participanților, infografice pentru comunicarea rezultatelor și programe pentru dezvoltarea abilităților parentale, precum și asigurarea sprijinului familial.

Bibliografie

Amorós, P., Fuentes-Peláez, N., Mateos, A., Pastor, C., Rodrigo, M.J., Byrne, S., Balsells, M.A., Martín, J.C., & Guerra, M. (2011, 2015). *Learning together, growing in family*. Barcelona: Obra social Fundació.

<https://obrasociallacaixa.org/es/pobreza-accion-social/pobreza/pobreza-infantil/publicaciones>

Amorós, P., Palacios, J., Jiménez, J., Molina, M^aC., Pastor, C., Cirera, L., Martín, D., Comellas, M.J., Fuentes, N., Lozano, P., Mateo, M., del Pino, A., Pastor, A., Ramon, A., Balsells, Mª A., Naranjo, C., Roldán, R., Rueda, R., & Sánchez, E. (2005, 2012). *Training programme for kinship foster families*. Barcelona: Fundació "la Caixa".

Fuentes-Peláez, N.; Pastor, C.; Amorós, P.; Balsells, M.A.; Jiménez-Morago, J.M.; Molina, M.C.; Mateos, A.; Lozano, P.; Mateo, M.; Cirera, L.; Comellas, M.J.; Del Pino, A.; Martín, D.; Mundet, A.; Ramón, A.; Torra, R.; Vaquero, E.; Violant, V. (2017). *SAFE. Support programme for youth in kinship Foster care*. Barcelona. Ministry of health, Social Services and Equality. <http://www.observatoriodelainfancia.msssi.gob.es/productos/pdf/safe.progsoporteadolescentesacogidos.accesible.pdf>

Balsells, M. À., Pastor, C., Amorós, P., Fuentes-Peláez, N., Molina, M. C., Mateos, A., Vaquero, E., Ponce, C., Mateo, M.I., Parra, B., Torralba, J.M., Mundet, A.; Urrea, A., Ciurana, A. Navajas, A., Vázquez, N. (2015). *Walking together as a family: Programme of parental competences during the fostering process and family reunification*. Madrid: Ministry of health, Social Services and Equality. Publications centre <https://www.msssi.gob.es/ssi/familiasInfancia/ayudas/docs2013-14/docs2016/CaminarenFamilia.pdf>

Mai multe referințe disponibile la: <http://www.ub.edu/grisij/>

Contact

Grup de cercetare GRISIJ

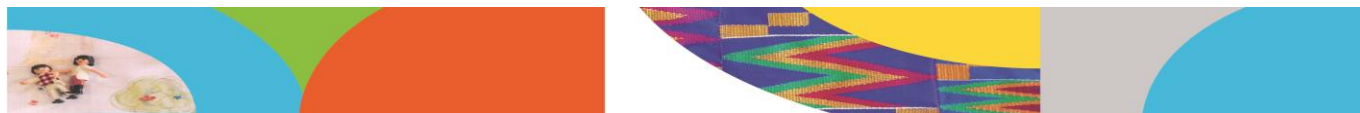
grisij@ub.edu

Nuria Fuentes-Peláez. Universitatea din Barcelona

nuriafuentes@ub.edu

M.Angels Balsells. Universitatea din Lleida

balsells@pip.udl.cat

Titlu

PROGRAMUL „ÎNVĂȚĂM ÎMPREUNĂ, CREȘTEM CA O FAMILIE”

**Principii conexe
educației
parentale pozitive**
[REC EU 19/2006]

Planul teoretic care stă la baza programului „Învățăm împreună, creștem ca o familie” răspunde principiilor de ghidare în cazul educației parentale pozitive, conform definiției educației parentale pozitive „*comportamentul parental trebuie să fie spre beneficiul copilului, precum hrănirea, susținerea acestuia, non-violența și oferirea de recunoaștere și orientare, ceea ce implică stabilirea unor limite pentru a face posibilă dezvoltarea completă a copilului.*” (REC EU 19 /2006 19, p.3).

Conform acestei recomandări, scopul educației parentale este de a promova relațiile pozitive dintre părinți și copii, bazate pe exercitarea responsabilității parentale, pentru garantarea drepturilor copiilor în familie și optimizarea dezvoltării potențiale și bunăstarea copiilor.

Unul dintre elementele inovative care stau la baza abordării pozitive a educației parentale este acela că prevenirea și promovarea au devenit o prioritate în intervenția la nivel familial. Această abordare a evidențiat importanța și influența copiilor și a tinerilor în procesele de dezvoltare familială. Din acest motiv, este esențial ca aceste programe de educație parentală să nu se adreseze exclusiv părinților, dar și copiilor.

**Prezentare
generală**

Programul „Învățăm împreună, creștem ca o familie” a apărut ca rezultat al procesului de evaluare realizat în cadrul programului CaixaProinfancia al Obra Social “la Caixa”, unde s-a demonstrat nevoia de a crea un program comprehensiv pentru sprijinirea copiilor și a familiilor și pentru îndeplinirea nevoilor acestora. Programul „Învățăm împreună, creștem ca o familie” are drept scop promovarea stării de bine și coabitarea familială în cazul familiilor cu copii cu vârste cuprinse între 6 și 12 ani, prin îmbunătățirea relațiilor pozitive dintre părinți și copii, conform principiilor de bază a educației parentale pozitive și a capacității de adaptare. Programul este, bazat pe dovezi, ce folosesc drept suport în procesul de evaluare, implementare și dezvoltare.

Obiective

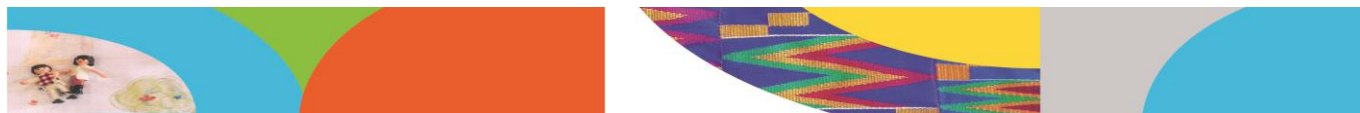
Programul „Învățăm împreună, creștem ca o familie” este un program psiho-educational de grup care își propune să promoveze educația parentală pozitivă și bunăstarea familială, pe baza ipotezei că toți părinții au nevoie de sprijin pentru a-și duce la bun sfârșit responsabilitățile parentale cu succes.

Principalele obiective ale programului sunt:

- a) Promovarea conexiunilor emoționale
- b) Încurajarea relațiilor educaționale
- c) Dezvoltarea abilităților de comunicare și organizare în familie
- d) Încurajarea relației cu școala și gestionarea folosirii dispozitivelor tehnologice
- e) Promovarea unui timp liber comun
- f) Furnizarea resurselor pentru gestionarea pozitivă a situațiilor de conflict
- g) Valorificarea posibilităților oferite de orele de masă pentru educarea în sensul adoptării unei diete sănătoase și responsabile, menținerii unei relații armonioase cu familia și a îmbunătățirii abilităților copiilor.

Grup-țintă

Provocările cu care se confruntă familia sunt cu atât mai mari cu cât acumulară factorilor de risc o face să funcționeze în condiții de dificultate. Astfel, situațiile de dezavantaj psihosocial, sărăcie cronică și șomaj, locuirea în spații strâmte, în cartiere cu resurse reduse și coeziune socială redusă, lipsa colaborării între familie și școală, problemele grave de coabitare în familie, pot duce la situații de violență de gen și abuz asupra copiilor, ce reprezintă, alături de alți factori, piedici reale care nu îi permite familiei să-și exercite în mod corespunzător rolul în procesul de socializare. De aici rezultă nevoia familiilor și a copiilor de a găsi răspuns imediat la nevoile lor, în spațiul comunitar imediat.

Grupul-țintă sunt acele familii care locuiesc în condițiile menționate mai sus, cu copii cu vârste cuprinse între 6 – 12 ani.

Metodologie
(sfaturi pentru specialiști)

Programul este creat spre a fi utilizat în lucrul cu grupe. Conține 8 module. Fiecare modul are 2 sesiuni, iar fiecare sesiune cuprinde 3 secțiuni: una pentru părinți, una pentru copii, iar cealaltă pentru familie.

Temele de discuție ale modulelor sunt: Conexiunea emoțională; Relațiile educaționale; Comunicarea în familie; Ora mesei în familie; Relați cu școala și tehnologia; Timp liber comun; Gestionarea pozitivă a conflictelor; Amintirea și consolidarea unor cunoștințe și abilități dobândite anterior.

Modulele sunt structurate astfel încât să fie livrate în ordinea în care sunt prezentate, deși se pot, de asemenea, plia pe nevoile participanților. Astfel, deși pentru fiecare activitate este prevăzut un timp limitat, acesta reprezintă doar un punct de reper, întrucât facilitatorul este cel care alege să aprofundeze sau nu subiectul, în funcție de nevoile grupului.

Materiale

Programul implică o gamă de materiale și resurse pentru a facilita livrarea de informații și evaluarea (Manual pentru facilitatori, unde se găsesc desene, viniete și fișe de lucru care vor fi folosite în timpul sesiunilor; Resurse audio-vizuale/DVD; Caiet de lucru pentru părinți; și caiet de lucru pentru copii).

Bibliografie

Amorós, P., Fuentes-Peláez, N. Mateos, A., Pastor, C., Rodrigo, M.J., Byrne, S., Balsells, M.A., Martín, J.C., & Guerra, M. (2011, 2015). *Learning together, growing in family*. Barcelona: Obra social Fundació.

<https://obrasocialacaixa.org/es/pobreza-accion-social/pobreza/pobreza-infantil/publicaciones>

Mai multe referințe disponibile la: <http://www.ub.edu/grisij/>

Contact

Grupul de cercetare GRISIJ

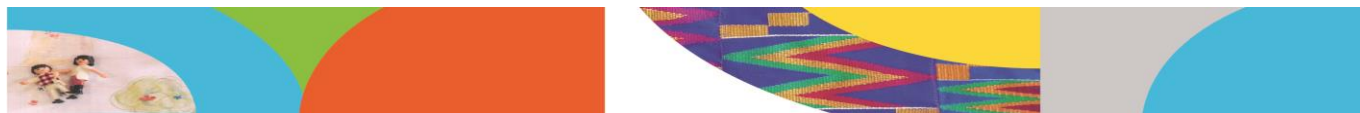
grisij@ub.edu

Nuria Fuentes-Peláez. Universitatea din Barcelona

nuriafuentes@ub.edu

Ainoa Mateos. Universitatea din Barcelona

amateos@ub.edu

Titlu

PROGRAMUL “REUNIFICAREA FAMILIALĂ”

Principii conexe educației parentale pozitive

Programul este construit în jurul a 3 axe: educație parentală pozitivă, participarea copiilor și unitatea familiei. În ceea ce privește promovarea unei educații parentale pozitive în cadrul sistemului de protecție a copilului, programul vizează în mod specific îmbunătățirea abilităților parentale, necesare practicării unei educații parentale de tip pozitiv.

Prezentare generală

Programul „Reunificarea familială” reprezintă o resursă care poate fi inclusă în metodologia de grup de către specialiștii care lucrează cu familiile în cadrul sistemului de protecției a copilului.

Obiective

Scopul acestui program este de a face posibilă acceptarea măsurilor de protecție a copiilor de către părinți, facilitarea întoarcerii copiilor acasă și întărirea reunificării. Specialiștii pot include metode de intervenție în plan, pentru îmbunătățirea abilităților parentale.

Grup-țintă

Are în vedere familiile cu copii cu vârste cuprinse între 8 și 16 ani, care se află în plasament sau în centre de îngrijire.

Metodologie

„Reunificarea familială” este un program educațional care abordează 3 aspecte-cheie ale predării și a proceselor de învățare: cognitive, emoționale și comportamentale. Unul dintre aspectele-cheie ale „Reunificării familiale” este metodologia de grup. Aceasta încurajează dezvoltarea educației parentale pozitive, prin faptul că permite părinților să-și analizeze propriile atitudini comparându-le cu cele ale altor familii aflate în situații similare. Programul constă din 15 sesiuni în total, împărțite în 5 module. Acestea includ două sesiuni de grup care au loc simultan, unul format din părinți, iar celălalt, din copii. Ulterior, părinții și copiii iau parte la o sesiune de grup comună.

Materiale

Acest program este publicat de către Ministerul Sănătății, Serviciilor Sociale și Egalitate și este disponibil on-line și sub formă de CD.

Bibliografie

Balsells, M. À., Pastor, C., Amorós, P., Fuentes-Peláez, N., Molina, M. C., Mateos, A., Vaquero, E., Ponce, C., Mateo, M.I., Parra, B., Torralba, J.M., Mundet, A.; Urrea, A., Ciurana, A. Navajas, A., Vázquez, N. (2015). *Walking together as a family: Programme of parental competences during the fostering process and family reunification*. Madrid: Ministry of health, Social Services and Equality. Publications centre
<https://www.mssi.gob.es/ssi/familiasInfancia/ayudas/docs2013-14/docs2016/CaminarenFamilia.pdf>
<http://www.caminarenfamilia.com>
Mai multe referințe disponibile la: <http://www.ub.edu/grisij/>

Contact

Grupul de cercetare GRISIJ

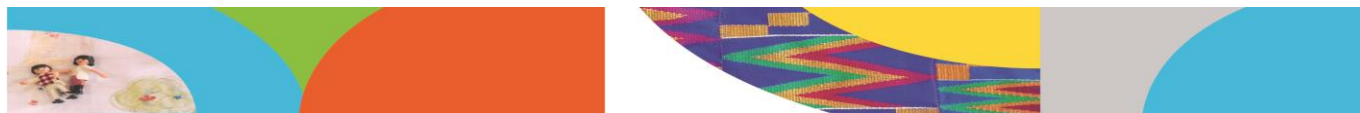
grisij@ub.edu

M.Angels Balsells. Universitatea din Lleida

balsells@pip.udl.cat

Nuria Fuentes-Peláez. Universitatea din Barcelona

nuriafuentes@ub.edu

Titlu

EVOLUȚIA IDENTITĂȚII DE GEN. MECANISME ȘI PROCESE RELEVANTE PENTRU PĂRINȚI

Principii conexe educației parentale

Implicarea în egală măsură a părinților și respectul față de complementaritatea lor; oportunități egale pentru copii, indiferent de gen.

[REC UE 19/2016]

Acceptarea diverselor tipuri de creștere a copiilor și a situațiilor parentale prin adoptarea unei viziuni pluraliste; promovarea unui mod de creștere a copiilor pozitiv, prin creșterea nivelului de conștientizare a acestuia.

Părinții ar trebui să fie încurajați să devină mai conștienți de natura rolului lor (și de felul în care se schimbă), de drepturile copiilor, responsabilitățile și obligațiile care derivă din acestea.

Construirea încrederii de sine a părinților, îmbunătățirea competențelor și a potențialului, precum și motivarea părinților spre a fi informați și bine pregătiți.

Privire generală

O sarcină pune pe masă mai multe variabile care modelează așteptările viitorilor părinți, precum și fricile lor privind copilul și experiența de a fi părinte. Așteptările și/sau preferințele pentru un anumit gen al copilului sunt determinate de diferite variabile psihologice și culturale, dintre care unele sunt recunoscute, dar altele nu.

Obiective

1. A explica specificitatea în funcție de variabila de gen în procesul sexualizării.
2. A descrie etapele de formare a identității nucleare de gen: embrio-fetală, perinatală, psiho-educatională perinatală și etapele hormonale.
3. A prezenta toți factorii implicați în modelarea identității de gen: cromozomiali, somatici, hormonal, psihologici, educaționali și culturali.
4. A explica mecanismele și procesele implicate în formarea identității nucleare de gen.
5. A explora fricile părinților și/sau cauzele disconfortului privind sexualitatea bebelușului.

Grup-țintă

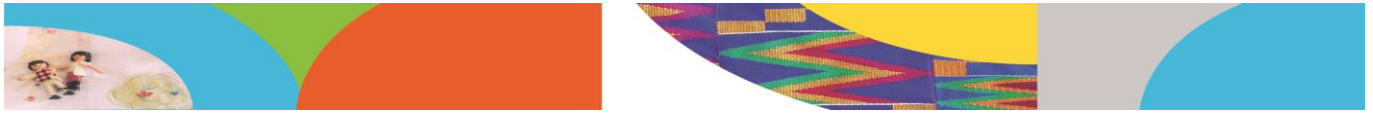
Toate categoriile de specialiști din domeniul medical, învățământ și protecția copilului, care lucrează cu părinții și copiii. Părinții cu disforie de gen. Părinții care își doreau un copil de alt gen.

Metodologie (sfaturi pentru specialiști)

Conversația, pornind de la întrebări prin care grupul-țintă este invitat să-și amintească și să-și analizeze experiența copilăriei (cum ar fi: Fetele și băieții erau tratați la fel în familia ta? Dar la școală?) sau experiența profesională (Cum pot părinții cu disforie de gen, care au un copil de același gen, să fie ajutați?). Studiu de caz – studii de caz existente spre a fi utilizate în domeniul psihoterapiei copiilor și adulților cu disforie de gen și transexuali. Analiza stereotipurilor de gen și felul în care influențează alegerile părinților.

Materiale

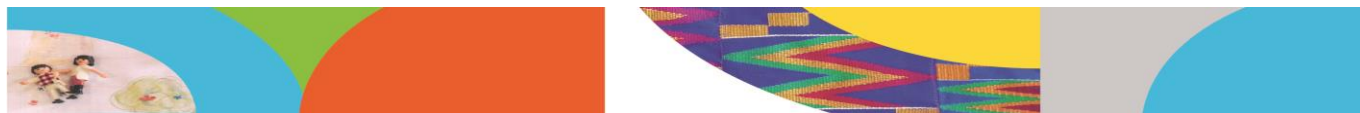
Prezentare PowerPoint; Sugestii pentru eventuale materiale: videoclipuri cu interviuri cu psihoterapeuți care au experiență în terapia disforiei de gen la copii; videoclipuri cu părinți, educatori, părinți care au lucrat cu copii care suferă de disforie de gen; videoclipuri cu asistenți sociali care lucrează cu părinți ce au disforie de gen.

Bibliografie

J.B.Becker, K.Berkley, N.Geary, E.Hampson, J.P.Herman, E.A.Young, ed.(2008) *Sex differences in the Brain: From Genes to Behavior*, Oxford University Press; Money, J., *The concept of gender identity disorder in childhood and adolescence after 37 years*, in *Gender identity and development in childhood and adolescence. A two-day International Conference at St.George,s Hospital, London, Conference Proceedings, 1992: 3 – 31*; Kernberg, O (1995) *Love Relations. Normality and Pathology*, Yale University Press; S.Seidman, N. Fischer, C. Meeks (eds) *Introducing the New Sexuality Studies*, Routledge, London, 2008

Contact: cristina.neamtu@uaic.ro

Titlu

GESTIONAREA STRESULUI PARENTAL

Principii conexe educației parentale pozitive
[REC UE 19/2016]

HoltIS consideră că „Părinții ar trebui să fie încurajați să devină mai conștienți de natura rolului lor (și de felul în care acesta se schimbă), de drepturile copiilor, responsabilitățile și obligațiile care derivă din acestea, precum și de propriile lor drepturi. Comportamentul parental trebuie să fie spre beneficiul copilului, precum hrănirea, susținerea acestuia, non-violența și oferirea de recunoaștere și orientare, ceea ce implică stabilirea unor limite pentru a face posibilă dezvoltarea completă a copilului”. [REC UE 19/2016] Declarația de mai sus reprezintă baza muncii noastre, aplicabilă în toate programele de educație parentală ale HoltIS.

Prezentare generală

Gestionarea nivelului de stres reprezintă o componentă esențială în menținerea sănătății fizice și emoționale. Stresul este o emoție naturală și normală, dar felul în care reacționăm noi la acesta poate influența foarte mult relația părinte-copil.

Obiective

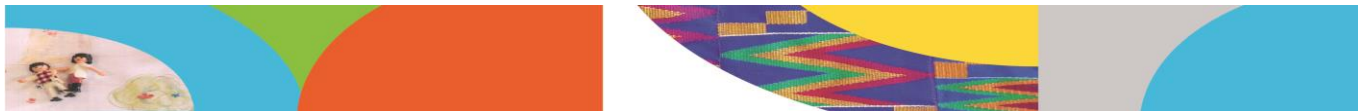
Obiectivele sunt: identificarea cauzelor și a simptomelor individuale ale stresului; explorarea relației dintre factorii de stres și modul de abordare a acestora; stabilirea unui sistem personal de autosusținere; tehnici pentru reducerea stresului de lungă durată; înțelegerea importanței de a răspunde la furie într-un mod potrivit; recunoașterea semnelor fizice și emoționale care pot ajuta în sau pot elimina complet furia; stabilirea unui plan personal de gestionare a furiei.

Grup-țintă

Inițial, programul de gestionare a stresului a fost creat pentru persoane care trec printr-o perioadă de criză, care cauzează o creștere a riscului instalării unui comportament abuziv față de copii. Ulterior, programul s-a dovedit a fi în egală măsură relevant pentru familiile ce se confruntă cu stres parental, inclusiv la părinții necăsătoriți, adoptive, familii cu copii cu nevoi speciale, asistenți maternali, precum și la părinții care sunt la primul lor copil și experimentează un nivel de stres în limite acceptabile.

Metodologie (sfaturi pentru specialiști)

Luând în considerare factorii de stres de scurtă și de lungă durată, părinții și educatorii parentali împărtășesc diverse metode relevante pentru gestionarea stresului parental. Fiecare modul al cursului este organizat în jurul conceptelor-cheie/conceptelor și obiectivelor. Agenda sugerează o ordine prestabilită pentru prezentarea materialelor și poate fi ușor personalizată, astfel încât să întrunească nevoile fiecărui grup. Fiecare sesiune oferă materiale personalizate pe diferite stiluri de învățare (sesiuni scurte de educație parentală, scurte videoclipuri, activități practice în grupuri mici și mari, subiecte de discuție, dialoguri interactive și activități la domiciliu). Acestea sunt adresate părinților care se pliază pe mai multe stiluri de învățare (auditivă, vizuală, kinestezică). Unul dintre lucrurile benefice pentru părinți în timpul acestor cursuri este timpul special acordat reflecției, discuției și acordării de sprijin. Părinții iau în calcul posibilitatea de a dispune de „timp pentru adulți” în cadrul fiecărei

sesiuni.

Materiale Baremul lui Holmes Rahe; cărți pentru activitatea numită „Timp special”; Ecusoane; hârtie pentru flipchart, markere colorate și șevalet pentru flipchart; Pixuri sau creioane și hârtie A4.

Bibliografie Cojocaru, Ș. (Ed.), (2015). *Cum ne antrenăm parentingul apreciativ*, Iași: Expert Proiecte.

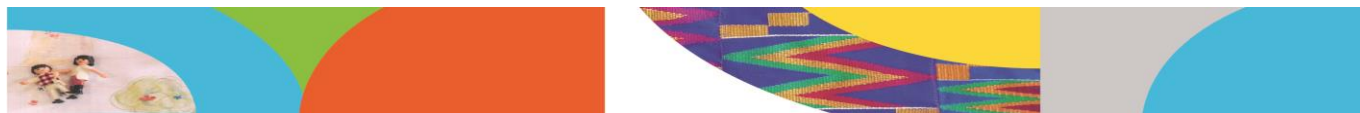
Contact: educatieparentala.ro

Ștefan Marian Cojocaru, HoltIS, contact@stefancojocaru.ro

Daniela Cojocaru, Univ. “Al. I. Cuza” din Iași, Departamentul de Sociologie și Asistență Socială, dananacu@gmail.com

Corina Seserman, HoltIS, corina.seserman@gmail.com

Cătălin-George Fedor, HoltIS, cgfedor@yahoo.com

Titlu

PARTICIPAREA COPILULUI

**Principii conexe
educației parentale
pozitive**
[REC UE 19/2006]

Educația parentală pozitivă se referă la comportamentul parental, care trebuie să fie spre beneficiul copilului, precum hrănirea, susținerea acestuia, non-violența și oferirea de recunoaștere și orientare, ceea ce implică stabilirea unor limite pentru a face posibilă dezvoltarea completă a copilului; -adoptarea unei abordări bazate pe drepturi: acest lucru implică tratarea copiilor și a părinților ca posesori de drepturi și obligații – **Incorporarea drepturilor copilului în politicile publice, inclusiv dreptul la implicare, de exprimare a propriilor viziuni, de a fi ascultat și ghidat, de a primi informații și de a se alătura asociațiilor și altor organizații.**

Prezentare generală

Sesiunea face parte dintr-un program de educație parentală care reprezintă o resursă ce poate fi incorporată în ansamblul de instrumente folosite în metologia de grup de către specialiștii care lucrează cu părinții.

Obiective

Înțelegerea importanței participării copilului în procesul de luare a deciziilor și reflectarea asupra metodelor care asigură implicarea acestuia în procesul de luare a deciziilor cu impact asupra vieții lor.

Grup-țintă

Părinții din comunitate, în special din familiile vulnerabile.

Metodologie
(sfaturi pentru
specialiști)

Metodologie de grup (grupuri formate din 10-15 părinți), curricula împărțită pe 8-10 sesiuni săptămânale.

Materiale

Liantul de resurse al părinților, ghidul părinților, adeverința de prezență

Bibliografie

Cojocaru, D., (2008) *Copilăria și construcția parentalității*, Editura Polirom, Iași;
Cojocaru, Șt., (2005) *Metode apreciative în asistența socială. Ancheta, supervizarea și managementul de caz*, Editura Polirom, Iași;
de Winter, M. (2003) "Participation in Youth Work and Youth Care: The Way to Stay in Touch" Third European Conference on Youth Work and Drug Prevention, Lucerne, Switzerland in: Jan Masschelein and Kerlijn Quaghebeur "Participation for Better or for Worse?", *Jurnal of Philosophy of Education*, Vol,39, No.1, 2005;

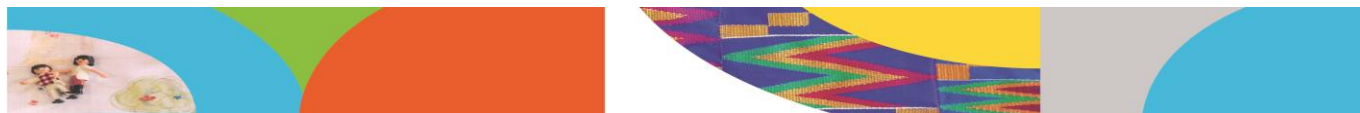
Contact: educatieparentala.ro

Ștefan Marian Cojocaru, HoltIS, contact@stefancojocaru.ro

Daniela Cojocaru, Univ. "Al. I. Cuza" din Iași, Departamentul de Sociologie și Asistență Socială, danacu@gmail.com

Corina Seserman, HoltIS, corina.seserman@gmail.com

Cătălin-George Fedor, HoltIS, cgfedor@yahoo.com

Titlu

PĂRINȚII ÎȘI ÎMPĂRTĂȘESC PROPRIILE OPINII

**Principii conexe
educației parentale
pozitive**
[REC UE 19/2016]

HoltIS consideră că „Părinții ar trebui să fie încurajați să devină mai conștienți de natura rolului lor (și de felul în care acesta se schimbă), de drepturile copiilor, responsabilitățile și obligațiile care derivă din acestea, precum și de propriile lor drepturi. Comportamentul parental trebuie să fie spre beneficiul copilului, precum hrănirea, susținerea acestuia, non-violența și oferirea de recunoaștere și orientare, ceea ce implică stabilirea unor limite pentru a face posibilă dezvoltarea completă a copilului”. [REC UE 19/2016] Declarația de mai sus reprezintă baza muncii noastre, aplicabilă în toate programele de educație parentală ale HoltIS.

Prezentare generală

„Părinții își împărtășesc propriile opinii” reprezintă un instrument auxiliar în sprijinirea părinților vulnerabili care participă la sesiunile de educație parentală. Acest instrument poate fi folosit de educatorii parentali în timpul sesiunii de *abordare pozitivă a comportamentului copilului*.

Obiective

Pentru părinți: dezvoltarea competențelor reflexive; împărtășirea experiențelor între părinți; dezvoltarea flexibilității și a deschiderii privind alte opinii; practicarea abilității de a asculta; dezvoltarea toleranței.

Pentru educatorul parental (pentru profesor): o mai bună înțelegere a culturii părinților; a înțelege ce este important pentru părinți, care sunt nevoile lor.

Grup-țintă

Programul poate fi adaptat în funcție de diferite categorii de părinți și probleme: familii cu un venit foarte mic, familii cu copii mici, familii cu adolescenți, familii cu un singur copil, familii cu un venit mare, părinți adoptivi, familii adoptive, etc.

Curricula programului este foarte permisivă, favorizând discuții pe subiecte comune tuturor membrilor grupului, dar care e posibil să nu fie incluse în tematica standard a cursului.

Metodologie (sfaturi
pentru specialiști)

Obiectivul acestui instrument este de a crea grupuri de lucru formate din 10-15 părinți, în cadrul cărora să discute și să reflecteze asupra reacțiilor lor atunci când vine vorba de pedepsirea comportamentului neadecvat al copiilor (7-11 ani).

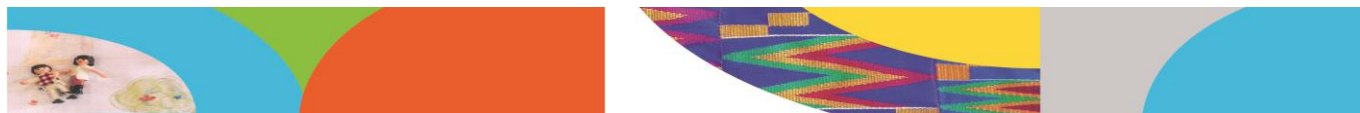
Doi dintre părinții din grup reprezintă juriul, iar restul sunt împărțiți în mod aleatoriu în 2 echipe. Rolul părinților este să aducă în discuție argumente pro și contra disciplinării copiilor. Principala regulă este să se asculte unul pe celălalt fără a judeca. Educatorul parental este observatorul și are sarcina de a se asigura că toate regulile sunt respectate. Întregul scenariu poate dura până la 30 – 40 de minute, în funcție de participanți.

Materiale

Cărți pentru afirmațiile de tipul „Eu”; Ecusoane; Hârtie pentru flipchart, markere colorate și șevalet pentru flipchart; Pixuri, creioane și hârtie A4.

Bibliografie

Cojocar, Ș. (Ed.), (2016). *Cum ne antrenăm parentingul apreciativ. Ghidul*

părintelui, Iași: Expert projects.

Contact: educatieparentala.ro

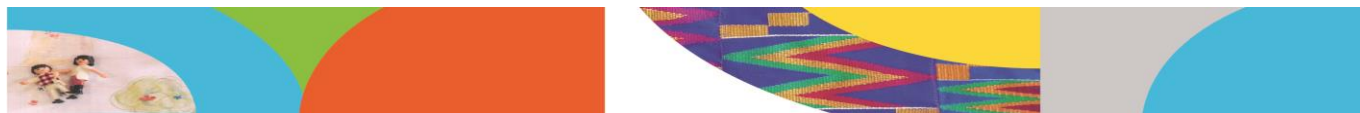
Ștefan Marian Cojocaru, HoltIS, contact@stefancojocaru.ro

Daniela Cojocaru, Univ. "Al. I. Cuza" din Iași, Departamentul de Sociologie și Asistență Socială,

dananacu@gmail.com

Corina Seserman, HoltIS, corina.seserman@gmail.com

Cătălin-George Fedor, HoltIS, cgfedor@yahoo.com

Titlu

ATELIER DE VOCE

Principii conexe de educație parentală [REC UE 19/2016]

- crearea de condiții pentru creșterea copiilor într-un mod pozitiv, având în vedere asigurarea nevoilor familiilor cu copii
 - oferirea de sprijin copiilor, pentru ca aceștia să își comunice cu ușurință sentimentele și nevoile
 - oferirea de acces la mijloace de comunicare cu impact pozitiv.
-

Prezentare generală

Atelierul de voce este întotdeauna co-facilitat de un cântăreț extern profesionist și un membru al echipei de specialiști.

Mamele sunt invitate să participe. Atelierul are loc o dată pe săptămână și durează aproximativ 3 sferturi de oră, într-un spațiu sigur și confortabil (covoare, perne...).

Obiective

- Îmbunătățirea și întărirea relației mamă-copil.
 - Suscitarea reacției la zgomote: voce, sunete, vibrații.
 - Observarea interacțiunilor dintre mamă și copil, pentru evaluarea calității acestei relații.
 - Însușirea de către mamă și copil a cântecelor tradiționale din repertoriul pentru copii.
-

Grup țintă

Sesiunile se adaptează mamei și copilului și disponibilității lor la momentul atelierului: prezența tatălui, fie însoțit doar de mama sau de copil, cu acceptul celei dintâi (în cazul în care mama nu poate fi prezentă sau nu se simte pregătită pentru a participa la sesiunea respectivă).

Atelierul este recomandat și femeilor însărcinate sau mamelor singure, ai căror copii sunt dați spre plasament, fragmentând astfel structura.

Metodologie – sfaturi pentru specialiști

- identifică nevoile persoanelor: acces la limbă, cultură, plasament familial, și favorizează legătura dintre mamă și copil
 - interviu preliminar între cântăreț și specialist, pentru a-i transmite informațiile necesare pentru buna desfășurare a sesiunii
 - atelierelor încep mereu cu un cântec de întâmpinare; apoi, alternează cu cântece pentru mama, cântece de leagăn, cântece însoțite de gesturi pentru copii; mamele sunt invitate să cânte, dacă pot; la sfârșitul sesiunii, se cântă melodii de mulțumire și rămas bun.
 - după sesiune: cântărețul extern și specialistul își suprapun viziunile, observațiile și le transcriu într-un caiet de observații.
-

Materiale

Voce, instrument, spațiu pentru desfășurarea activităților.

Bibliografie

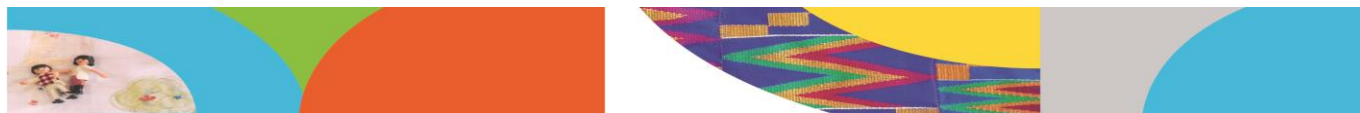
Chantal Grosliéziat "Les bébés et la musique", colecția "1001 BB", de Erès .
Chantal Grosliéziat "Les tous-petits aiment-ils la musique?", revizuit în Spirale "Histoires d'Amour" de Erès.
Cântece pentru mama: "Nomade" de Michèle Bernard, "Dans les bras de ta mère", "Quand les mamans".
Cântece tradiționale din repertoriul pentru copii.

Contact

Marlène Maurice, educator

Mylène Darrort, asistent pediatru

educ.broquedis@asso-caminante.fr, Franța

Titlu

GRUPUL DE PĂRINȚI : CAFENEAUA PĂRINȚILOR

**Principii conexe educației
parentale pozitive
[REC UE 19/2016]**

Atelierul favorizează crearea de condiții optime pentru creșterea copiilor într-un mod pozitiv, implementarea unor acțiuni de sprijin în acest sens și, în special, alegerea unor locuri în care părinții se pot întâlni pentru a discuta cu specialiști despre ce înseamnă să fii părinte.

Prezentare generală

Acest instrument se bazează pe desfășurarea unor discuții de grup timp de 1 oră și 15 minute, conduse de un specialist.

Obiective

- Facilitarea întâlnirilor și a schimbului de experiență și cunoștințe;
- Favorizarea continuității și a creării de legături sociale;
- Scoaterea părinților din izolare;
- Transformarea părinților în principalii piloni și susținători ai acestui proiect.

Grup-țintă

Grup de părinți cu mai puțin de 10 participanți

**Metodologie – sfaturi
pentru specialiști**

Crearea unui ambient convivial (prietenos), printr-o participare caldă;
Asigurarea cadrului;
Adunarea observațiilor de la participanți.

Materiale

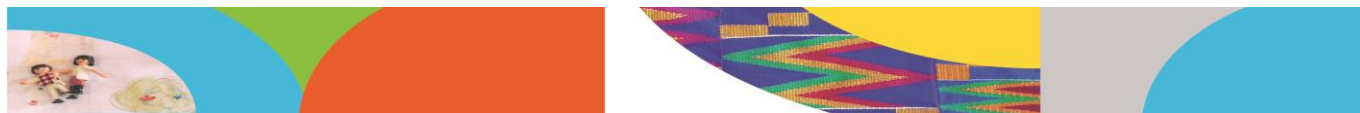
Scaune;
Masă pentru a pune băuturile și paharele.

Bibliografie

Lucrul pe grupe de mici dimensiuni: vezi Wilfred Bion
Joseph Rouzel, *Supervision of teams in social work*.

Contact

Vivienne Martinez, asistent social (educator specializat)
Frédérique Pene, asistent social (educator specializat)
E-mail: letraitdunion@asso-caminante.fr

Titlu

INSTRUMENT DE OBSERVARE A RELAȚIEI MAMĂ-COPIL DINTR-UN CENTRU DE ÎNGRIJIRE, SPRIJIN ȘI PREVENȚIE ÎN CAZUL DEPENDENȚELOR - CSAPA BROQUEDIS

Principii conexe educației parentale pozitive [REC UE 19/2016]

Direcția nr. 7. Stabilirea unor politici și măsuri
Direcția nr. 8. Educația parentală în situații de excluziune socială

Prezentare generală

Acest jurnal reprezintă un instrument de observare a relației mamă-copil, ce rezultă din abilitatea părinților de a răspunde nevoilor copilului. Pornind de la următoarea întrebare: „Ce trebuie să asigure părinții copiilor pentru ca aceștia să se dezvolte în mod armonios?”. Se enumeră 6 categorii de nevoi: 1- grija; 2- siguranța; 3- afecțiunea; 4- stimularea; 5- structură/organizare; 6- stabilitate.

Informațiile sunt adunate în timpul momentelor de zi cu zi în care interacționează părintele cu copilul, alese de specialiști împreună cu părinții (baie, îngrijire, masa, jocuri, etc..). Specialistul ia notițe pe cont propriu. Acest jurnal este constituit din sub-secțiuni care iau în considerare atât manifestările verbale, cât și cele non-verbale și paraverbale. Astfel, se conturează o imagine de ansamblu.

Obiective

Favorizarea, într-un mediu multi-profesionist și prin consemnarea unor observații, a următoarelor:

- înțelegerea nevoilor copilului,
- bunăstarea mamei și a copilului,
- procesul de conectare a mamei cu copilul,
- rolul altor actori în educarea copilului,
- luarea de decizii pertinente în ceea ce îl privește pe copil.

Grup-țintă

Femei vulnerabile, cu probleme de dependență, care sunt:

- fie însărcinate,
- fie însoțite de copilul/copiii cu vârste mai mici de 3 ani,
- sau cu copil/copii aflați în plasament (protecția copilului), în custodia tatălui sau a altui membru al familiei.

Metodologie – sfaturi pentru specialiști

- însușirea modului de folosire a instrumentului,
- identificarea nevoilor copilului,
- observarea (împreună) a câtorva secvențe din viața de zi cu zi,
- identificarea și definirea temelor de lucru.

Materiale

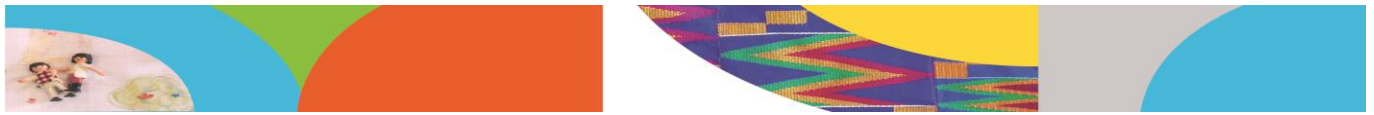
Secvențe de film care ilustrează situații de interacțiune, fotografii, rapoarte de observație.

Bibliografie

Bowlby J, *Attachement et perte*. Puf, 2002

Bronfenbrenner U, *Ecology of the Family as a Context for Human Development” : Research Perspectives”*, *Developmental Psychology*, n° 22, 1986

Department of Health, Department of Education and Employment and Home Office, *Framework for Assessment of Children in Need and Their Families*. London, The Stationery

Office, 2000

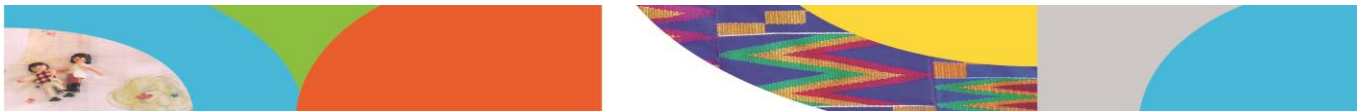
Doucet-Dahlgren A.M. « Promouvoir le bien-être des jeunes enfants en situation de vulnérabilité dans le cadre d'un accompagnement à la parentalité », IN P. Guimard *et al.* , *Evaluation des besoins des enfants et qualité de vie*. Paris, L'Harmattan. P. 217-237, 2014

Spradley J. *Participant Observation*, Holt, Rinehart & Winston, 1980

Contact

Anne-Marie **Doucet-Dahlgren**
CREF, Université Paris
Nanterre
E-mail:
doucet@parisnanterre.fr

Stéphanie **Destandau**, directeur adjoint à CSAPA
Broquedis
E-mail: stephanie.destandau@asso-caminante.fr

Titlu

SECȚIA „MAMA ȘI COPILUL” DIN CENTRUL DE ÎNGRIJIRE, ASISTENȚĂ ȘI PREVENIRE A ADICȚIILOR – CSAPA BROQUEDIS

**Principii conexe
educației parentale
pozitive
[REC UE 19/2016]**

Secția „Mama și copilul” le permite mamelor care suferă de adicții să recâștige accesul la condiții materiale, psihologice, sociale și medicale, necesare pentru practicarea educației parentale. Punctul de plecare a sprijinului propus este reprezentat de asistarea mamelor în problemele lor de dependență și dezvoltarea abilităților maternale.

Secția „Mama și copilul” îi permite copilului să-și stabilească puncte de reper pentru o dezvoltare armonioasă cu privire la drepturile sale fundamentale și a demnității sale.

Prezentare generală

CSAPA Broquedis este un centru de îngrijire, asistență și prevenție a adicțiilor, cu cazare inclusă. Contractele de ședere se semnează pentru o perioadă de 6 luni, putând a fi reînnoite o singură dată. În fiecare lună, un proiect personalizat de asistență este pus la punct împreună cu mamele. Scopul este de a recupera un ritm, un stil de viață și de a petrece timp cu îngrijitorii sub forma unor activități rutiniere. Se pun în aplicare metode de intervenție specifice, pentru întrunirea diferitelor nevoi ale mamei, copilului și a tatălui.

Obiective

- stabilizarea situației mamei, atât din punct de vedere al adicției, medical și psihologic, cât și social, înainte și după naștere,
- menținerea sănătății și a protecției copilului în perioada sensibilă a dezvoltării sale (de la 0 la 3 ani). Se acordă atenție specială prevenirii, depistării și acordării de asistență în cazul sindroamelor de alcoolism fetal sau alte tulburări cauzate de consumul de alcool în timpul sarcinii,
- promovarea și sprijinirea relației mamă-copil.

Grup-țintă

- 10 locuri pentru femei cu probleme de dependență, care pot fi:
- însărcinate,
 - însoțiți de copilul/copiii mai mici de 3 ani,
 - sau pot avea copii dați spre plasament (protecția copilului) sau aflați sub custodia tatălui sau a unui alt membru al familiei.

**Metodologie- sfaturi
pentru specialiști**

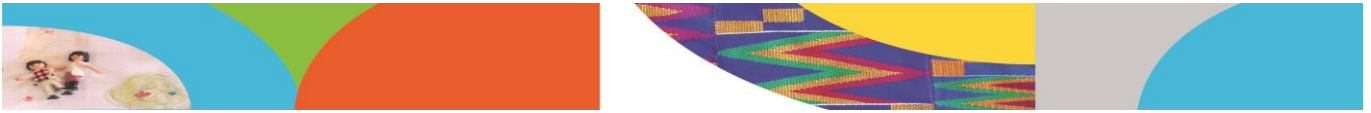
- Furnizarea și asigurarea unui cadru și a unor puncte de reper clare, creând astfel un sentiment de securitate,
- Scurtarea timpului de ședere,
- Lucrul în echipă, în rețea, coroborat,
- Asigurarea spațiului de exprimare.

Materiale

- Spații adaptate și sigure,
- Specialiști pregătiți în educația parentală și perinatală,
- Un parteneriat recunoscut (cu maternitatea, grădinița, serviciul de protecție maternală și a primilor ani de viață, centre de acțiuni medicale și sociale în primii ani de viață).

Bibliografie

- Referințe teoretice pentru punerea în funcțiune a unui astfel de serviciu:
- poziție profesională: ascultare, lipsa de prejudecăți
 - psihoterapie instituțională,

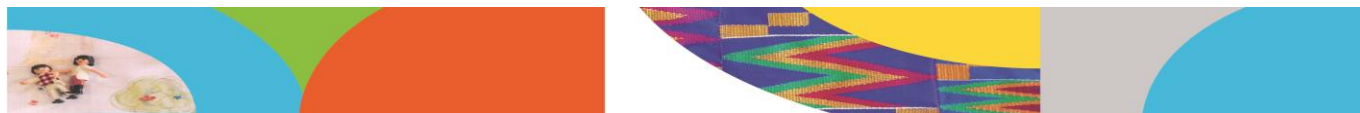

- teoria ataşării.

Contact

Anne Deyzieux, coordinator of the UME, social worker (éducatrice spécialisée),
annedeyzieux@asso-caminante.fr

Stéphanie Destandau, assistant director of the UME of CSAPA Broquedis,
stephanie.destandau@asso-caminante.fr

Titlu

GRUPUL DE TERAPIE FORMAT DIN PĂRINȚI

**Principii conexe
educației parentale
pozitive**
[REC EU 19/2006]

Scopul este de a le propune părinților un cadru diferit pentru a asculta, a se simți liberi, a împărtăși, prin respectarea diferențelor și a unicității lor, astfel încât să își poată împărtăși experiența de a fi părinte, cu tot ceea ce presupune – dificultăți și succese.

8.5 Construirea unei relații de încredere cu familiile și sprijinirea părinților spre a recâștiga controlul asupra propriei lor vieți.

Prezentare generală

Este un grup de terapie format din părinți, serviciu deschis și tinerilor. Acest dispozitiv are în vedere psihoterapia de grup pentru o înțelegere psihoanalitică a proceselor psihice. Contextul este gândit spre a fi unul cuprinzător, animat de un educator și un psiholog. Are loc în afara instituției, cu o frecvență și un program fix și perpetuu, stabilit pentru un an întreg.

Obiective

Scopul este de a sprijini acei părinți în exercitarea calității de părinte, dar și de a modifica interacțiunile cu adolescenții lor, pentru a stabili o relație potrivită cu aceștia, care să fie în avantajul acestora din urmă.

Grup-țintă

Grupul de părinți ai copiilor găzduiți prin acest serviciu

**Metodologie – sfaturi
pentru specialiști**

Se lucrează cu părinți ai căror copii se știe că au fost în plasament pentru ceva timp. Astfel, ei trebuie să câștige încredere pentru a putea să se exprime fără a le fi frică de prejudecăți.

Materiale

2 specialiști: un terapeut și un asistent social, de exemplu.

Bibliografie

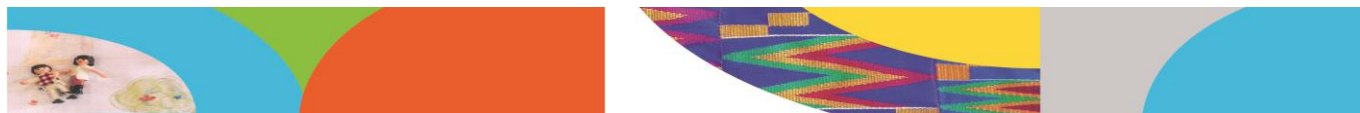
Didier Anzieu, "Le moi peau", 1985, Dunod

Kaës : "L'appareil psychique groupal", 2000, Paris, Dunod

Contact

laetitiaduriez92@yahoo.fr

Clinical psychologist at the ITEP "L'arbre à paroles", France

Titlu

PACHETUL "PRIMA ÎNTÂLNIRE"

**Principii conexe
educației parentale
pozitive**

[REC EU 19/2006]

La întâlnirile pe care le organizăm, fiecare protagonist care participă, fie că este vorba de un membru al familiei sau de un specialist, aceștia se află pe aceeași poziție din punct de vedere ierarhic.

Familia, părinții și adolescentul dețin cunoștințe care îi privesc, și de aceea ei sunt pilonii principali în poveștile lor. Insistăm asupra faptului că nu există nicio asimetrie între ei și noi.

9.2 A deveni parteneri cu părinți inspiraționali. Parteneriatul presupune recunoașterea propriei experiențe și cunoașterea propriilor copii.

9.5 Construirea încrederii de sine a părinților, prin îmbunătățirea abilităților și a potențialului.

Prezentare generală

Prima întâlnire cu familia și tânărul care este invitat să ia parte la ea reprezintă, în cadrul proiectului nostru, punctul de plecare în oferirea de sprijin. Alegem să nu ne informăm anterior, astfel încât să putem fi complet implicați în ascultarea acestuia și pentru a le da posibilitatea familiilor care au adesea un trecut instituțional dificil, de a-și crea o nouă poveste.

Obiective

Scopul este ca oricine, fie familia, tânărul sau specialistul să îi pună întrebări în legătură cu o posibilă cale pe care ar putea-o urma împreună. Pentru a anticipa internarea, la următoarea întâlnire, tânărul trebuie să-și exprime dorința de a merge la un institut terapeutic și educațional. Nu se va face nicio internare fără dorința tânărului.

Grup-țintă

Adolescentul și familia sa.

**Metodologie – sfaturi
pentru specialiști**

Terapia transculturală și metoda observației, inspirate de Esther Bick.

Materiale

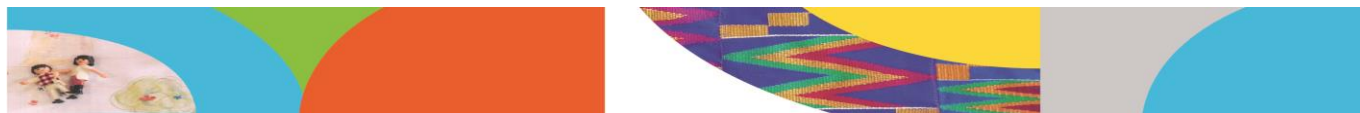
O echipă cu abilități pluridisciplinare, compusă din minimum 3 persoane, într-o încăpere fără birou, doar cu scaune așezate într-un cerc.

Bibliografie

Esther BICK

Contact

laetitiaduriez92@yahoo.fr
Clinical psychologist at the ITEP "L'arbre à paroles", France

Titlu

GESTIONAREA EMOȚIILOR ÎN SITUAȚII DE TENSIUNE ÎN RELAȚIA PĂRINTE-COPIL

Principii conexe educației parentale pozitive

Atelierul se bazează pe principii pozitive de educație parentală, prin faptul că îi sensibilizează pe părinți cu privire la sentimentele copiilor lor și, în acest fel, stabilesc o nouă relație cu ei, bazată pe dezvoltarea unor elemente pozitive.

Prezentare generală

Atelierul este creat, pe de o parte, în jurul emoțiilor și a informațiilor de ordin teoretic prin care se definesc emoțiile cele mai comune, și, pe de altă parte, în jurul unui scenariu în care participanții sunt invitați să își exprime sentimentele, dar nu fără a stabili anterior niște reguli de confidențialitate și lipsă de prejudăcăți.

Obiective

Evidențierea comportamentului abuziv sau neglijent de care dau dovadă părinții și îndreptarea acestuia într-o direcție pozitivă, prin conștientizarea sentimentelor copiilor, dar și a propriilor sentimente.

Grup-țintă

Un grup închis de aproximativ 15 părinți, pe o durată determinată (de la câteva luni, la un an).

Metodologie

Facilitarea exprimării sentimentelor părinților pe cale verbală, prin crearea unui climat de încredere și evitarea inducerii sentimentului de vinovăție.

Materiale

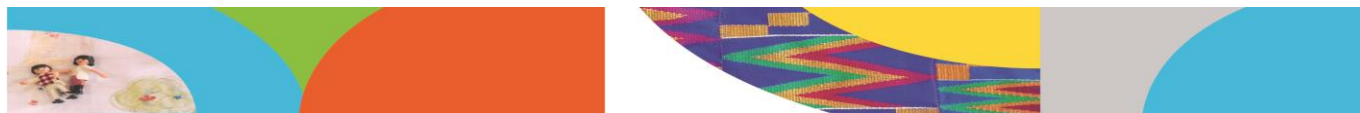
Video-proiector cu 2 scurtmetraje care ilustrează abuzul fizic, ce poate servi ca declanșator emoțional pentru părinți.

Bibliografie

Autori principali: Jean-Claude AMEISEN, Gil CARVALHO, Jean-Pierre CHANGEUX, Antonio DAMASIO, Charles DARWIN, Jean DECETY, Stanislas DEHAENE, Paul EKMAN, William JAMES, Joseph LE DOUX, Pierre-Marie LLEDO, Klaus R. SCHERER, Evelyne THOMMEN, Jean-Didier VINCENT.

Contact

Caminante Formation: <https://camminante-formation.fr>

Titlu

REȘEDINȚE ARTISTICE

**Principii conexe educației
parentale pozitive**
[REC EU 19/2006]

Atelierul se concentrează pe construirea de condiții necesare pentru desfășurarea educației parentale pozitive, garantându-se faptul că toți cei care cresc copiii au acces la resurse culturale potrivite și diversificate.

Prezentare generală

Pe de o parte, atelierelor sunt construite în jurul întâlnirii cu un artist rezident, în cadrul atelierului său, iar pe de altă parte, pe baza creării de diverse lucrări artistice, și a stabilirii de legături între părinți/copii/artist, începând cu momentul creării și până la expoziția lucrărilor de artă.

Obiective

- A sensibiliza părinții cu privire la descoperirea de practici artistice într-un mod interactiv, între părinți, copii și artiști, printr-un schimb dinamic, împărtășirea și demistificarea accesului la cultură.
- A așeza cultura în pe un plan principal în cadrul familiei, favorizând conexiunea părinte-copil, prin intermediul exprimării de sentimente.
- A conferi părinților un rol în transmiterea de date culturale copiilor lor.
- Integrarea publicului în proiectul artistului.

Grup-țintă

Părinții și copiii cu vârsta sub 6 ani.

Metodologie (sfaturi pentru specialiști)

Dezvoltarea parteneriatelor cu artiști și instituții de cultură, precum muzee, biblioteci etc.

Materiale

Materiale solicitate de artiști: lână, piatră, vopsea...

Bibliografie

<https://wwbarbararyckewaert.com>

<https://www.facebook.com/natacha.sansoz>

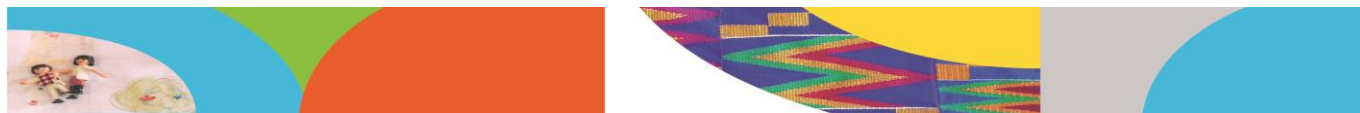
Donald W. Winnicott

Contact

Vivienne Martinez, asistent social (educator specializat)

Marie Joly, asistent social (educator specializat)

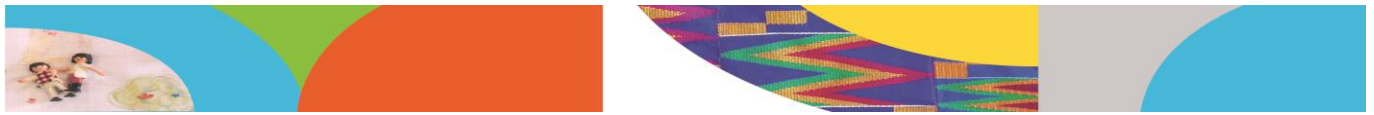
E-mail: letraitdunion@asso-caminante.fr

Titlu

GRUPURI DE PĂRINȚI: ACTIVITATE DE EDUCAȚIE PARENTALĂ PENTRU SPRIJINUL FAMILIILOR VULNERABILE

Principii conexe educației parentale pozitive [REC EU 19/2006]	5 6.1, 6.2 8, 11
Prezentare generală	Grupurile de părinți organizează întâlniri (de obicei, structurate în sesiuni a câte 8 întâlniri la fiecare 2 săptămâni) în care mamele și tații pot discuta despre experiența lor de a fi părinte. Facilitatorii sunt membri-practicanți ai echipelor multidisciplinare. Rolul lor este să garanteze existența unui spațiu pentru desfășurarea activității, precum și promovarea schimbului și a sprijinului reciproc în rândul părinților.
Obiective	<p>Grupurile de părinți doresc să sprijine și să promoveze educația parentală pozitivă, prin: a) împărtășirea greutăților și a resurselor în procesul de îngrijire și activitățile de educație parentală; b) identificarea, în urma discuțiilor cu alți părinți și facilitatori, a altor strategii mai eficiente cu privire la copii și la viața de familie; c) îmbunătățirea gradului de incluziune socială, construirea de relații bazate pe suport emoțional și material reciproc, conștientizarea resurselor comunității în care trăiesc.</p> <p>Pe lângă toate acestea, grupurile de părinți le permit medicilor să: a) recontextualizeze intervenția; b) revizuiască înțelegerea neglijării copilului, cunoașterea abilităților familiei și a competențelor care nu s-au manifestat în alte situații.</p>
Grup-țintă	Familiile vulnerabile. Familiile care neglijează copii, favorizând excluziunea socială. Medici în poziția de facilitatori și/sau ca membri ai grupului care are grijă de copii și familii.
Metodologie (sfaturi pentru specialiști)	Coordonarea și sprijinirea grupurilor de părinți prin metoda dialogului, narare și reflecție asupra experiențelor familiale, evitând sfaturile și instrucțiunile generalizante. Există reciprocitate în procesul de învățare a părinților și metodele facilitatorilor. Tehnicile vizează încurajarea unei înțelegeri empatice și a ajutorului reciproc în interiorul grupului.
Materiale	Tehnici narative și vizuale, precum și materiale, care să îi ajute pe părinți să gândească, să-și exprime gândurile și să să-și regândească experiența parentală (ex. cărți pentru copii, jocuri, obiecte etc.). Activitățile sunt monitorizate cu ajutorul documentației participativă, prin adunarea informațiilor în timpul întâlnirii, revelarea acestora participanților, pentru a le testa nivelul de contribuție și de cunoștințe.

Bibliografie

Lacharité C., Fafard G. (2011), *Négligence envers les enfants et actions collectives auprès des parents*, in C. Zaouche-Gaudron, *Précarités et éducation familiale*, Toulouse, Érès, pp. 393-400.

Sellenet C. (2004), *Animer des groupes de parole de parents. Silence... On parle*, Paris, L'Harmattan.

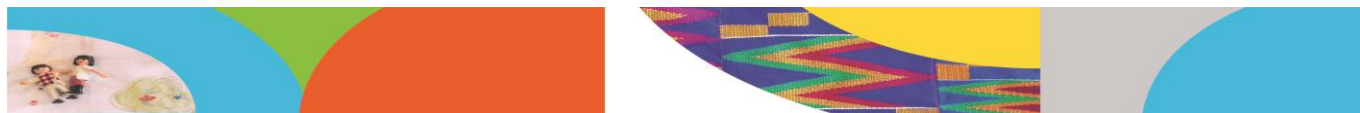
Sirtoli S., Serbati S. (2017). Percorsi di valutazione partecipata nei gruppi dei genitori per il sostegno alla genitorialità. *Rivista Internazionale di Educazione Familiare*, 2, 59-75.

Zanon O. (2016), *Le pratiche formative nei servizi alla persona. Teorie e innovazioni*, Roma, Carocci.

Zanon O. (2015), *La formazione al sostegno alla genitorialità*, in A. Casartelli, U. De Ambrogio (a cura di), *Allargare lo sguardo. Percorsi di valorizzazione delle risorse nell'intervento con i minori e i loro genitori*, in "Prospettive Sociali e Sanitarie" n. 14, pp. 43-50.

Contact

labrief.fisppa.unipd.it

Titlu

MODELUL MULTIDIMENSIONAL „LUMEA COPIILOR”

**Principii conexe
educației parentale
pozitive**
[REC EU 19/2006]

2.3,9,11
8.2,3,4,5,6
9.2,3

Prezentare generală

Modelul multidimensional „Lumea copiilor” este o adaptare de origine italiană a Cadrelui comun de Evaluare din Marea Britanie. Acesta a început să fie folosit din 2011 în toate procesele de îngrijire familială implicate în programul P.I.P.P.I. (Programul de intervenție pentru prevenirea instituționalizării). Structura sa triunghiulară reprezintă sistemele care structurează viața copilului pe 3 dimensiuni: nevoile copilului (latura stângă), încercările părinților de a întruni aceste nevoi (latura dreaptă), și factorii de mediu (baza), adică contextul ce influențează educația parentală și satisfacerea nevoilor copiilor.

Obiective

Programul are un dublu scop: A) le oferă specialiștilor un cadru teoretic comun, prin care se analizează situația familială dintr-o perspectivă multidimensională, ce îi implică pe toți actorii (copii și părinți/îngrijitori, medici, profesori etc.) along all the care path (assessment, planning and evaluation); B) este un instrument de reflecție pe care specialiștii și familia îl folosesc pentru a promova participarea tuturor și nararea intersubiectivă cu privire la copil și la situația sa familială. Prin abordarea unei evaluări de tip participativ și transformativ, programul favorizează internalizarea nevoilor și a resurselor în toate cele 3 dimensiuni și sprijină definirea planului de îngrijire (obiective de atins, acțiuni, responsabilitate, evaluare).

Grup-țintă

Copii, părinți, familii și specialiști care lucrează cu ei.

Metodologie (sfaturi pentru specialiști)

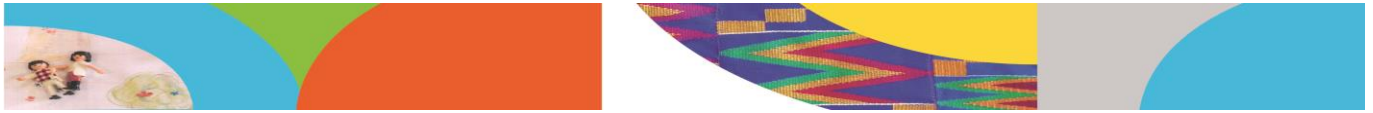
Programul este menit să sprijine realizarea tuturor pașilor în îndeplinirea planului de îngrijire, prin crearea unui limbaj comun în rândul „echipei din jurul copilului”, prin consolidarea muncii lor, extragerea unor date conforme cu punctul lor de vedere și folosirea resurselor familiei.

Materiale

Programul a fost creat sub forma a 3 versiuni: pentru specialiști (cu un limbaj tehnic), pentru relația copil-familie (cu un limbaj folosit în relaționarea cu părinții și copiii) și liber (pentru a fi folosit ca instrument de plecare în redarea unor teorii privind familia).

Bibliografie

- Ius M. (2017). Gli strumenti di P.I.P.P.I.: orchestrare l'incontro per trasformare la realtà. *Rivista Italiana di Educazione Familiare*, 2, pp. 95-109.
- Milani P., Ius M., Zanon O., Sità C. (2016): "Je suis Michel et je suis beau comme le soleil..." Ressources des familles négligentes enregistrées par les professionnels dans le programme P.I.P.P.I. en Italie. *La Revue Internationale de l'éducation familiale*, 39, pp. 107-133.
- Milani P., Serbati S., Ius M. (2015). *La parole vivante et la parole morte*. In: C. Lacharité, C. Sellenet, C. Chamberland (Eds.), *La protection de l'enfance*. Montreal: Les Presses de l'Université du Québec, pp. 125-142.
- Parker, R., Ward, H., Jackson, S., Aldgate, J., Wedge, P. (1991). *Looking after children: Assessing Outcomes in Child care*. London: HMSO.
- SERBATI S. (2017). "You won't take away my children!" Families' participation

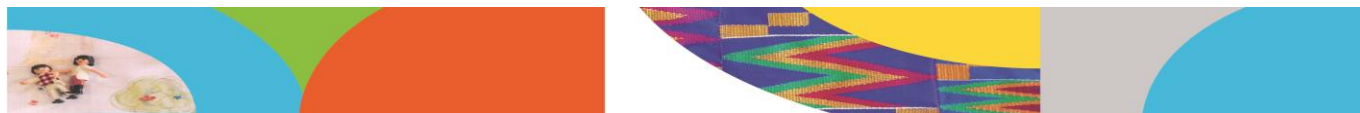

in Child Protection. Lessons since best practice. *Children and Youth Services review*, 82, 214-221.

- Serbati S., Ius M., Milani P. (2016). P.I.P.P.I. Programme of Intervention for Prevention of Institutionalization. Capturing the evidence of an innovative programme of family support. *Revista de cercetare si interventie sociala*, n. 52, pp. 26-50.

Contact

marco.ius@unipd.it labrief.fisppa.unipd.it

Titlu

CARTOGRAFIEREA PUNCTELOR DE VEDERE ALE SPECIALIȘTILOR

**Principii conexe
educației parentale
pozitive**

[REC UE 19/2006]

Dat fiind faptul că, conform politicii stabilite de REC UE 19/2006, acestea ar trebui să fie orientate spre oferirea de sprijin la 3 niveluri (formal, semi-formal și informal), specialiștii au nevoie de un instrument pentru a-și dezvolta abilitatea de a coordona toate aceste 3 dimensiuni ale acompanierii. La nivel formal, este important să dispunem de instrumentele adecvate pentru a ști cum comunică agențiile, pentru a sprijini părinții și familiile într-un mod coerent și comprehensiv.

Prezentare generală

Este un instrument destinat ghidării specialiștilor. Obiectivul este cunoașterea familiei și, în același timp, a deveni conștient de propria ta viziune profesională și instituțională. Instrumentul este compus dintr-o formă și o hartă. **1.** Primul document vizează următoarele domenii: domeniul lingvistic, familia (maternă/folosită în mod curent); strămoși; migrații; religii; legături extrafamiliale; analiza momentelor din viața de zi cu zi (+ și -); ce înseamnă să fii mamă/tată (+ și -); să fii femeie/bărbat; domeniul istoriei instituționale: impune abordarea mai multor servicii, răspunsuri și activarea unor protocoale de însoțire. **2.** Harta poate ajuta la vizualizarea unor informații adunate din primul document. Această hartă, inspirată de Todd, are drept scop evidențierea a 4 domenii de viață de familie, „cartografiată” de specialiști și familie. Instrumentul ne arată că relația dintre instituții și familie, dintre instituții, scoate în evidență dinamica instituțională în munca susținută. Instrumentul poate fi un punct de plecare în cunoașterea globală a beneficiarilor, dar și pentru o reflecție critică asupra modului în care diferite roluri, poziții și obiective instituționale ne modelează cunoașterea.

Obiective

Acest instrument urmărește îndeplinirea următoarelor obiective:

- a deveni conștient de propriul punct de vedere ca specialist
- contextualizarea cadrului și a categoriilor culturale folosite în analiza greutăților, vulnerabilității și resurselor familiilor
- identificare limitelor observației de specialitate
- identificarea modului în care sistemul de asistență socială fragmentează istoria familiei, ceea ce transmit specialiștii în mesajele interinstituționale și ceea ce se pierde în aceste mesaje
- recunoașterea punctelor de vedere a mai multor servicii implicate
- acceptarea reflecțiilor critice privind diferitele roluri, poziții, obiective instituționale care ne modelează cunoștințele.
- deschidere către posibilitatea de a recompune povești.

Grup-țintă

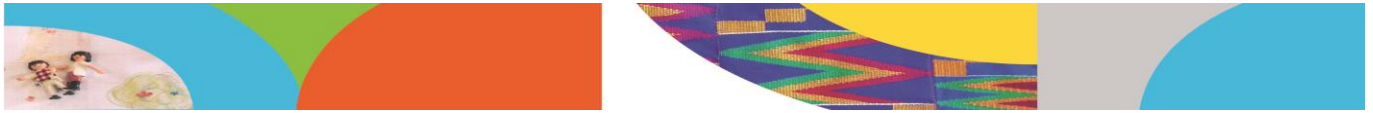
Acest instrument poate fi folosit de către specialiști în timpul întâlnirilor cu familia sau a programelor de formare profesională.

Metodologie (sfaturi
pentru specialiști)

- Acest instrument poate fi ușor transformat într-o simplă sumă de informații dacă acestea nu se suprapun în mod constant cu evoluția vieții de zi cu zi;
- Acest instrument nu poate fi folosit fără o pregătire corespunzătoare;
- Mai mulți specialiști din instituțiile implicate pot completa aceste document folosind culori diferite. Acest document poate reprezenta un punct de plecare pentru o înțelegere integrată a situației.

Materiale

Flip chart; cariocă tip marker

Bibliografie

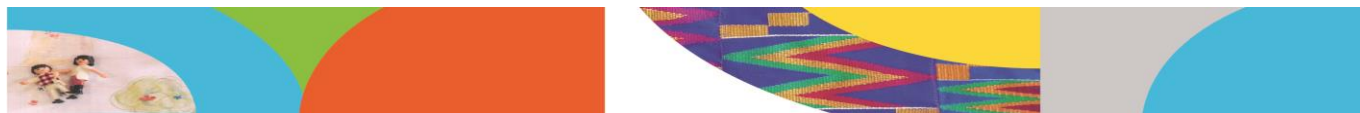
Cima R., *Incontri possibili. Mediazione culturale per una pedagogia sociale*, Carocci 2009; R

Reale E., Carbone U., *Il genere nel lavoro. Franco Angelo, 2009;*

Fals Borda, O. (2009). Cómo investigar la realidad para transformarla. In O. Fals Borda, Una sociología sentipensante para América Latina. Antología e presentación Víctor Manuel Moncayo, (pp.253-302). Buenos Aires-Bogotá: CLACSO-Siglo del Hombre Editores;

Contact

Rosanna Cima, Universitatea din Verona
rosanna.cima@univr.it

Titlu

MATERNITATEA ÎNȚELEASĂ ÎNTR-UN CONTEXT AMPLU

**Principii conexe
educației parentale
pozitive**

Femeile au nevoie de un spațiu reconfortant în primii 6 ani de viață ai copilului, în mod particular, dar nu numai.

[REC UE 19/2016]

Prezentare generală

Este un context de experimentare a formelor de educație parentală înțeleasă în context social și valorificarea rețelelor aflate în imediata apropiere. În acest context, nu sunt implicați doar specialiști (asistenți sociali, mediatori culturali, etc.), dar și persoane nespecializate (de exemplu: femei aparținând aceleiași comunități lingvistice ca și mama, etc.). Co-prezența câtorva femei – specialiști sau nespecialiști – deschide posibilitatea acordării de sprijin care nu trebuie să respecte un protocol precis prin crearea unui context mai larg al conceptului de mamă, în care cea din urmă este ajutată în demersul ei de exercitare a calității de mamă. Tații pot, de asemenea, să se implice în mod direct.

Obiective

Datorită respingerii unei abordări evaluative, mamele pot câștiga încredere în propriile lor abilități de relaționare și se pot autoevalua. Sentimentul de apartenență pe care îl capătă într-un context social sau altul, îi conferă mamei posibilitatea de a descoperi sursele suferinței în ceea ce privește rolul său social, de vreme ce este înconjurată de alte femei, care au trecut prin experiențe de creștere a conștientizării. Acest concept rezultă din regulile de comportament social, fie el internalizat sau indus, care caută să determine sau să crească subordonarea socială și psihologică.

Grup-țintă

De vreme ce este vorba despre un spațiu semi-formal și casnic, femeile și copiii au acces liber, fără un program fix, câteodată zilnic și fără programare. Nu este un spațiu destinat unui grup-țintă limitat toate femeile au acces.

Metodologie (sfaturi pentru specialiști)

Femeile pot accesa în mod gratuit, fără programare sau neapărat la invitația serviciilor de asistență socială. Acest tip de spații impun un sistem de gestionare format din asistenți sociali specialiști sau de cineva care are abilitatea de a se ocupa de asociații și grupuri. Un asistent social poate, așadar, reglementa relațiile dintre cetățeni și instituții.

Materiale

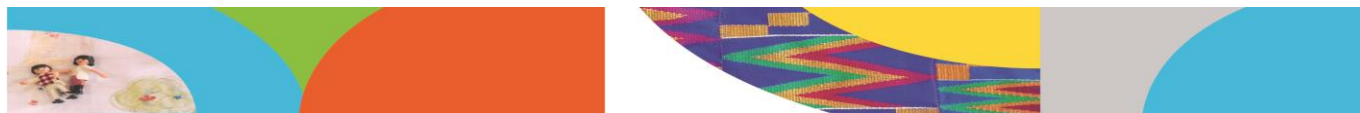
Un spațiu „casnic”, cu bucătărie.

Bibliografie

Societăți matriarhale. *Studii despre culturile indigene de pe glob*, de Heide Goettner-Abendroth, Peter Lang Publishing, 2012, New York.

Contact

Elena Migliavacca, Coordonator Casa di Ramia, Municipiul Verona
Elena.migliavacca@comune.verona.it

Titlu

CERCURI NARATIVE

Principii conexe educației parentale pozitive

[REC UE 19/2016]

Așa cum se obișnuiește în spațiile informale, acest instrument facilitează posibilitatea părinților de a împărtăși din experiențele lor dincolo de un limbaj instituțional și normativ. Părinții pot dispune astfel de un spațiu evaluativ și lipsit de prejudecăți, în cadrul căruia pot împărtăși experiența lor sau pot asculta poveștile celorlalți. Dacă specialiștii participă în această activitate, dialogul cu părinții se poate îmbunătăți.

Prezentare generală

Departate de a fi un grup de terapie, acesta promovează calitatea de a vorbi deschis și de a asculta povești similare/diferite de cea proprie. Nu se impune o imediată corespondență între tema narării și categoria de participanți identificată de asistenții sociali. Alegem o temă din viața de zi cu zi pentru a scoate la lumină experiențe, amintiri, contradicții, norme comportamentale și culturale, discuții declanșate de anumite obiecte, fapte concrete sau marginale (ex: povești despre bucătărie, baie, păr, telefon, râu, copaci, paturi etc). De asemenea, putem apela la mituri sau povestiri. Acest instrument poate fi folosit în spații de natură asociativă sau în spații semi-informale, în cadrul serviciilor și a instituțiilor.

Obiective

Acest instrument își propune să creeze discursuri care să contracareze repetitivitatea poveștilor adesea înregistrate de serviciile de asistență socială, în care familiile vorbesc despre ei înșiși conform unor așteptări profesionale sau protocoale. Cercurile narrative dau curs unei perspective interne și unor canale emoționale, datorită memoriei și a rezonanței dintre poveștile unora și a altora. Instrumentul are drept obiective următoarele:

- să îmbunătățească întâlnirile din spațiile informale, de vreme ce acestea schimbă modul în care o persoană se percepe pe sine în situații de asistență socială sau în viața de zi cu zi;
- să îmbunătățească calitatea povestirii în detrimentul limbajului instituțional;
- să facă în așa fel încât dimensiunea profesională să intre în contact cu cea personală;
- să demonstreze că povestea pe care o spunem este „primul” instrument de care dispunem în relația cu ceilalți.

Grup-țintă

Toți sunt beneficiari, adică oricine participă la această experiență, inclusiv persoanele care coordonează grupul.

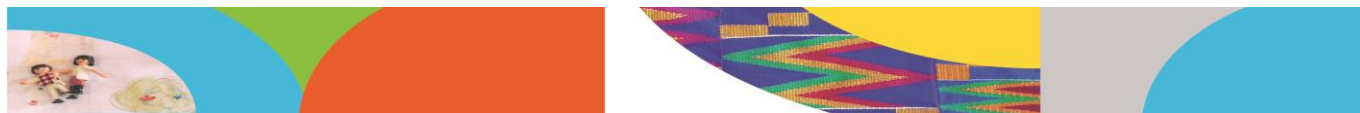
Practica cercurilor narrative poate fi potrivită pentru grupuri cu o componentă diferită. Grupurile pot fi formate doar din femei sau bărbați și femei, din specialiști și părinți sau doar adulți. Interregionalitatea și interculturalitatea grupurilor aduc un plus de valoare.

Există o strategie în formarea grupurilor, ce presupune:

- aducerea împreună a oamenilor cu experiențe similare (ex. femei maltratate), fără a avea drept punct central practica narării unor experiențe comune (ex. fără a fi nevoie să vorbească despre violența domestică în mod direct);
- aducerea împreună a oamenilor care nu se încadrează într-o categorie specifică, opțiune la care se apelează în mod regulat în domeniul asistenței sociale.

Metodologie (sfaturi)

Este nevoie de un spațiu liniștit și sigur. Grupul va fi coordonat de un expert în practici narrative de grup, ce pot fi la persoana I, prin nararea propriilor

pentru specialiști)	experiențe, dar menținând, în același timp, un nivel de sensibilitate, pentru a asigura dinamica grupului.
Materiale	Covor, perne, markere, coli de hârtie, un obiect „ritualic” pentru a începe și a încheia povestea, un reportofon.
Bibliografie	Franco Lorenzoni, Maria Teresa Goldoni, <i>Così liberi mai. La proposta del cerchio narrativo nella scuola di base come scoperta di sé e come apertura agli altri</i> , Era Nuova, Perugia 2010 James Hillman, <i>Healing fictions</i> , Station Hill Press, 1983
Contact	Elena Migliavacca, Coordonator Casa di Ramia, Municipiul Verona: Elena.migliavacca@comune.verona.it Susanna Bissoli, expert în practici narative de grup, Municipiul Verona: susibisso@gmail.com

